

## Täysistunto

**Torstai 25.11.2021 klo 15.59—19.08**

Täysistunto alkoi klo 15.59. Täysistunto päättyi klo 19.08.

Puhetta johti ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne (15.59—19.08).

### 1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

### 2. Suullinen kyselytunti

Vastaamassa olivat seuraavat ministerit  
pääministeri Sanna Marin  
valtiovarainministeri Annika Saarikko  
ulkoministeri Pekka Haavisto  
oikeusministeri Anna-Maja Henriksson  
perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru  
elinkeinoministeri Mika Lintilä  
maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä  
kuntaministeri Sirpa Paatero  
eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen  
kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri Ville Skinnari  
liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka  
sisäministeri Krista Mikkonen  
opetusministeri Li Andersson  
sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen  
ympäristö- ja ilmastoministeri Emma Kari

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Päiväjärjestyksen 2. asiana on suullinen kyselytunti.

Pyydän nyt paikalla olevia ministereitä siirtymään ministeriaitioon. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen paikalla oleville ministereille, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan.

Hyvät edustajat! Jotta kyselytuntiin saadaan sisällytettyä mahdollisimman monta kysymystä, on toivottavaa, että kysymys kattaa kerrallaan vain yhden kysymyksen, joka kohdistuu yhdelle ministerille. Puheenvuorojen pituus on 1 minuutti. Välihuutoja ajatellen pyydän huomioimaan, etteivät ne häiritse varsinaista keskustelua. — Mennään sitten kyselytuntiin.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

Ministereille esitettiin seuraavat kysymykset:

### 2.1. Suullinen kysymys polttoaineverosta (Jouni Kotiaho ps)

Suullinen kysymys SKT 211/2021 vp

*Suullinen kyselytunti*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Edustaja Kotiaho, olkaa hyvä.

*Keskustelu*

**16.01 Jouni Kotiaho ps:** Arvoisa puhemies! Me perussuomalaiset esitämme tuntuja veronalennuksia polttoainehintoihin. Näin helpottaissimme erityisesti eläkeläisten, pieni- ja keskituloisten palkansaajien sekä ennen kaikkea lapsiperheiden jokapäiväistä arkea. Suomen hallitus, maailman kunnianhimoisimman ilmastokurjistamisen hallitus, sen sijaan tekee innolla toimia, joista ei ole ilmastolle mitään hyötyä mutta joista on merkittävää haittaa sekä sille ainoalle asialle, jota hallituksen pitäisi puolustaa, eli maallemme että sen asukkaalle. Yksikään muu puolue ei perussuomalaisten lisäksi puhu näiden toimien kustannuksista, kokonaisuudesta ja konkreettisista seurauksista. Arvoisa hallitus, milloin te aiotte alentaa asumisen ja autoilun hintaa? [Oikealta: Ei koskaan!]

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Lintilä, olkaa hyvä.

**16.02 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro):** Arvoisa puhemies! Kysyjä kysyy tässä polttoainehinnoista ja autoilun hinnasta tällä hetkellä. Pitää paikkansa, että polttoaineen hinta on tällä hetkellä erittäin korkea. [Oikealta: Niinkö?] Mutta mikä osuus siitä on verotuksella? [Eduskunnasta: Aika iso!] Ratkaisevaa on tällä hetkellä öljyn maailmanmarkkinahinta, [Välihuutoja oikealta] joka on lähes nelinkertaistunut reilussa vuodessa. Viittaatte, että ilmastotavoitteella olisi jotain merkitystä tässä, mutta sillä ei ole merkitystä. [Jouni Kotiaho: Mites päästökauppa?] — Päästökaupalla on — mutta suurin tekijä on ilman muuta öljyn maailmanmarkkinahinta, joka tällä hetkellä taitaa olla barrelilta tuommoinen 81, kun se oli 21 euroa vielä viime vuoden huhtikuussa. Eli siinä ei nyt ihan kaikki tule kyllä hallituksen syyksi.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Nyt totean sen, että koska meillä on nämä maskit käytössä tällä hetkellä ja se vaikeuttaa ihmisten kuulemista televisionkatsojienkin osalta, pyydän, että pidetään mahdollisimman matalalla muu melu täällä, muu äänitaso, kun täällä vastataan tai kysytään.

Nyt pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Kotiaho, olkaa hyvä.

**16.03 Jouni Kotiaho ps (vastauspuheenvuoro):** Arvoisa puhemies! Te ette pääse pakoon sitä faktaa, että teidän politiikallanne asuminen ja autoilu kallistuvat, yritysten kilpailukyky heikkenee ja kuluttajahinnat kasvavat, kun logistiikkakustannukset menevät hintoihin.

Perussuomalaisella politiikalla ei näin käy, vaan autoilun halventuessa ihmisten lompakoihin jää enempi rahaa asumiseen ja yrityksille jää enemmän varaa työllistää. Asia on hy-

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

vin yksinkertainen. Me rahoittaisimme veronalennukset leikkaamalla toisarvoisista ja haitallisista asioista, kuten maahanmuutosta ja kehitysavusta. Miksi nämä eivät käy teille, arvoisa ministeri Harakka? Miksi haluatte ottaa ihmisten lompakosta enemmän?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Valtiovarainministeri Saarikko, olkaa hyvä.

**16.04 Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jaan perussuomalaisten huolen siitä, että elämiseen liittyvissä kustannuksissa on monella kansalaisella tekemistä. Pienituloisuus ja köyhyys ovat totta myös Suomessa, ja siksi tämä hallitus on panostanut esimerkiksi pienempien eläkkeiden nostamiseen. Sama koskee lapsilisiä vaikkapa yhden vanhemman perheissä.

Teidän esityksenne bensiinin hinnasta ja sen veronalennuksesta on mittakaavaltaan miljardiluokan esitys. Toteatte täällä ottavanne sen pois jostakin haitallisesta. Kun tekee näin ison poliittisen avauksen ja hakee sillä varmasti kansan tukea, asialla, joka koko eduskuntaa mietityttää — bensiinin hinnan nousu tuntuu — olisi vähintäänkin kohtuullista, että kykenisitte tarkemmin erittelemään, mistä tuo raha todella otettaisiin, [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] varsinkin kun, kuten ministeri Lintilä totesi, isoin osa bensiinin noususta johtuu öljyn maailmanmarkkinahinnasta.

Mitä tulee vaikkapa sähkön hintaan, se taas puolestaan [Puhemies koputtaa] Suomessa on hyvinkin kohtuullinen juuri siksi, [Puhemies: Kiitoksia!] että olemme vahvasti omavaraisia ja kotimaisen tuotannon... [Puhemies keskeyttää puheenvuoron puheajan ylityttyä]

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Edustaja Purra, olkaa hyvä.

**16.05 Riikka Purra ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Muistelkaamme syksyn budjettineuvotteluita. Hallitus jäi vihreän kunnianhimon vangiksi, ja papereihin kirjattiin varauma uusista ilmastotoimista keväällä. Yllätys, yllätys: nämä uudet toimet, kuten kansallinen liikenteen päästökauppa, kerrotaan suomalaisille vasta aluevaalien jälkeen. [Perussuomalaisten ryhmästä: Oho!]

Tämä pakkokeino nostaa polttoaineiden hintaa entisestään niin paljon, että kuluttajalta loppuvat rahat. Uusi ympäristöministeri tästä jo ylpeänä mediassa kertoikin: 72 senttiä bensaan ja 52 senttiä dieselin litrahintaan. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] Järjettömiä lukuja.

Arvoisa ympäristöministeri, tiedän, että edustamanne puolueen kannattajat ajavat pyörällä, mutta entä ne muut suomalaiset, joiden on pakko tässä maassa käyttää autoa käydäkseen töissä, kaupassa, lasten harrastuksissa ja niin edelleen? Miksi autoilijan pitää maksaa näin kohtuuttomasti?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Kari, olkaa hyvä.

**16.06 Ympäristö- ja ilmastoministeri Emma Kari** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me kaikki täällä jaamme huolen pienituloisten suomalaisten pärjäämisestä, ja tämän eteen hallitus on tehnyt useita toimia.

Tässä alussa edustaja esitti huolen siitä, puolustetaanko täällä tätä maata ja tämän maan tulevaisuutta. Nimenomaan sillä, että me teemme ilmastotoimia samaan aikaan, kun me pi-

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

dämme huolta pienituloisista ihmisistä, me puolustamme tätä maata, [Riikka Purran välihuuto] pidämme siitä huolta ja teemme toimia paremman tulevaisuuden puolesta.

Kun katsotaan liikenteen päästöjen vähentämistä, hallitus on nimenomaan lähtenyt liikkeelle niin, että tuetaan ja kannustetaan. Me olemme ottaneet käyttöön tukia biokaasujen konversioihin, sähköautojen hankintaan, biokaasun ja sähkön jakeluverkoston laajentamiseen, tukeneet joukkoliikennettä, kävelyä, pyöräilyä. Tässä on lähdetty tukeminen edellä. [Juha Mäenpään välihuuto] Kukaan ei halua vaikeuttaa pienituloisten ihmisten elämää, päinvastoin.

Kysymyksen käsittely päättyi.

### 2.2. Suullinen kysymys energian hinnan noususta (Harry Harkimo liik)

Suullinen kysymys SKT 212/2021 vp

*Suullinen kyselytunti*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Edustaja Harkimo, te olette samaan kokonaisuuteen harkinnut kysymystä. — Olkaa hyvä.

*Keskustelu*

**16.07 Harry Harkimo liik:** Kiitos, arvoisa herra puhemies! Kun polttoaineen hinnat ja energian hinta nousevat, kiihtyy inflaatio ja jossain vaiheessa korotkin nousevat. Kun ihmisillä ei ole varaa kuluttaa muuhun kuin näihin asioihin, hiipuu talouskasvu eikä työllisyys enää kohene. Ajamme siis taloutta päin seinää. Eikö tämä huolestuta teitä, ministeri Saarikko?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

**16.08 Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten totesin, niin kyllä, kannamme huolta pienituloisten suomalaisten arjesta ja tämän yhteiskunnan sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta, ja sen takia hallituksen ohjelmassa ja sitä kautta kansalaisten lompakossa näkyy monia päätöksiä, jotka ovat olleet plusmerkkisiä. Yksi osa tätä ovat olleet korona-aikana ne monet tuet sekä kotitalouksille että yrityksille.

Vielä haluan tässä todeta, että erityisesti perussuomalaisten suunnalta tullut iso poliittinen avaus merkittävästä veronalennuksesta sähköveroon ja polttoaineveroon on kustannuksiltaan miljardiluokan esitys. Sama puolue esittää jatkuvasti huolta Suomen valtiontaloudesta, ja nyt ette kerro, mistä nämä rahat otettaisiin.

Haluan korostaa, että esimerkiksi sähkön hinta on Suomessa edelleen alimpia koko Euroopassa, ja tämä hallitus on tehnyt toimia, jotka ovat hillinneet sähkön hinnan nousua. Esimerkiksi kotitalouksien osalta sähkön siirtohintoja on hillitty niin, [Puhemies koputtaa] että ensi vuonna kotitalouksilta peritään [Puhemies: Kiitoksia!] 380 miljoonaa euroa vähemmän.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Aika. — Edustaja Vähämäki, olkaa hyvä.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

**16.09 Ville Vähämäki ps** (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Osana EU:n ilmastopakettia komissio on ehdottanut muun muassa päästökaupan laajentamista liikenteeseen sekä lämmitykseen — päästökauppatulot menisivät EU:n yhteiseen kassaan. En ole havainnut, onko tehty laskelmia siitä, paljonko ehdotus nostaisi polttoaineiden tai lämmittämisen hintoja.

Samassa yhteydessä on ehdotettu hiilitullimekanismia myös sähkölle. Tämä koskisi Venäjältä tuotavaa sähköä. Tämän ehdotuksen hintalapuksi on ilmoitettu noin 400 miljoonaa. Laskun kohonneesta sähkön hinnasta maksaisivat teollisuus sekä kotitaloudet.

Kysyn hallitukselta: aiotteko tulevissa neuvotteluissa kannattaa vai vastustaa näitä ehdotuksia?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

**16.10 Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä ilmastopaketti, niin sanottu Fit for 55 -paketti, on laaja kokonaisuus, ja siihen sisältyy useita elementtejä. Mitä tulee päästökaupan laajentamiseen, niin ehdottomasti on järkevämpää se, että toimisimme eurooppalaisella tasolla. Näin voimme varmistaa sen, että jokainen jäsenvaltio tekee oman osansa yhteisten ilmastopäätösten eteen. Eli kyllä, lähtökohtaisesti päästökauppaa kehittämällä kannattaa asioita tehdä. Suomi on aikaisemminkin tukenut nimenomaisesti päästökaupan kautta tehtäviä päästövähennyksiä, koska ne ovat tehokkaita ja ne kohdistuvat jäsenmaihiin verrattain tasapuolisesti.

Mitä sitten tulee näihin muihin paketin esityksiin, niin näitä hallitus tietenkin käsittelee ja on eduskuntaan myös nämä kannat toimittanut, ja nyt eduskunnan valiokunnat omalta osaltansa näitä kantoja muodostavat. Suomi on pitänyt tärkeänä sitä, että EU:ssa tehdään päästövähennyksiä. Me olemme kannattaneet EU:n kunnianhimoista ilmastopolitiikkaa. [Puhemies huomauttaa ajasta] Se on meidän kaikkien etu.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

**16.11 Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Vuosi sitten, arvoisa hallitus, te korotitte polttoaineveroa koko 2000-luvun suurimmalla korotuksella, ja se näkyy nyt tankilla. Metsuri tankkasi Lopen Shellillä Hiluxiaan, ja lähelle kaksi euroa oli tuo litrahinta: yli 100 euroa.

Pienituloiset ja maalla asuvat saisivat teidän kompensatiomallinne mukaan jonkinlaista tukea. Lokakuussa, 28.10., viime vuonna Ylen A-studiossa tätä kompensatiomallia käsiteltiin, ja liikenneministeri Timo Harakka, te olitte keskustelussa mukana. Te vastasitte, kun kysyttiin, mitä se tarkoittaisi, että pienituloisille ja maalla asuville tulisi jotain helpotusta, suora lainaus: ”Pankkitilille ilmestyy rahaa.” [Ben Zyskowiec: Hyvä!] Ei tälle metsurille, arvoisa ministeri Harakka, [Keskelä: Ei ole näkynyt!] ilmestynyt tilille yhden yhtä euroa takaisin, vaan sieltä lähti yli 100 euroa. [Puhemies koputtaa] Koska tämä näkyy hänen tilillään? [Perussuomalaisten ryhmästä: Selityksen paikka!]

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Ministeri Harakka, olkaa hyvä.

**16.12 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erinomaista, että edustaja Heinonen otti esiin tämän väittämänsä, jota myöskin

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

edustaja Antikainen on tässä levitelty mediassa. [Sanna Antikainen pyytää vastauspuheenvuoroa] Me puhuimme A-studiossa polttoaineen päästökaupasta, jonka edustaja Vähämäki otti tässä esille.

Meidän fossiilittoman liikenteen tiekartta on kolmivaiheinen, ja siinä vaiheessa, jos muut toimet eivät riittäisi, olisimme valmiit keskustelemaan päästökaupasta, mutta nyt näyttää siltä, että liikenne sähköistyy aivan ennätysvauhtia, jolloin meidän tämänhetkinen arviomme on se, että kansallinen päästökauppa ei olisi tarpeellinen. Tähän liittyi tämä kompensatiomalli, jossa ensimmäistä kertaa, kuten ministeri Saarikko tuossa sanoi, vähätuloisten, pienipalkkaisten ihmisten huolia polttoaineen hinnankorotuksista otettaisiin huomioon. Nykymallissa olemme vaikeassa tilanteessa, kun raakaöljyn hinta, kuten ministeri Lintilä sanoi, on nelinkertaistunut yli vuodessa ja meillä on nyt tällä hetkellä [Puhemies koputtaa] bensiinin hinta 47 senttiä kalliimpi kuin vuosi sitten. [Puhemies: Kiitoksia, aika!] Veron osuus on tästä täysin mitätön. [Ben Zyskowicz: Tuleeko sitä rahaa tilille, ministeri Harakka? — Timo Heinonen: Ei näy!]

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** — Edustaja Vestman, olkaa hyvä.

**16.13 Heikki Vestman kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitusohjelman mukaan vasemmistohallitus on sallimassa uuden työssäkäyntiveron, tietullin, käyttöön-oton. Tietulli romuttaisi ahkeruuden kannustimia ja vähentäisi työllisyyttä ja kaupunkiseutujen elinvoimaa. Uudenmaan kehyskuntien selvityksen mukaan tietulli kurittaisi erityisesti pieni- ja keskituloisia työntekijöitä sekä palvelualojen yrittäjiä. Asiantuntijoiden mukaan jopa asuntojen arvot voisivat laskea.

Autoilijoita kurmuuttamalla ei ilmastoa pelasteta. Liikenneministeri Harakka tunnusti vuosi sitten kyselytunnilla: ”Ruuhkamaksujen käyttöönotto Helsingin seudulla käytännössä johtaisi äärimmäisen vähäiseen päästövähennykseen.”

Valtiovarainministeri Saarikko, aioteko te todella viedä eteenpäin tietullilakia, joka sallisi suomalaisten työntekijöiden ja yrittäjien rankaisemisen ahkeruudesta eikä edes vähentäisi päästöjä?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

**16.15 Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä ruuhkamaksuihin liittyvä selvitys on käynnissä valtiovarainministeriössä, mutta on hyvä huomata, että jos sellainen laitettaisiin voimaan — sellaista päätöstä ei siis ole hallituksella — jos sellainen laitettaisiin voimaan, sen käyttöönotosta päättäisivät kunnat, esimerkiksi Helsinki, jota johtaa teidän edustamanne puolue kokoomus, ja ne tekisivät ratkaisun siitä, haluttaisiinko kyseinen ruuhkamaksu ottaa käyttöön. Ei, sellaisesta ei ole hallitus tehnyt päätöstä vaikkapa pääkaupunkiseudun asukkaille.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Edustaja Essayah, olkaa hyvä.

**16.15 Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On aivan oikein, niin kuin ministeri täällä sanoi, että tuki maailmanmarkkinahinta on raakaöljyllä noussut, mutta hallitus teki vuonna 2020 veronkorotuspäätöksen, jonka johdosta nyt vielä tulevallekin vuodelle meillä liikennepolttoaineitten hinta nousee 250 miljoonaa euroa. Kristillisdemo-

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

kraatit omassa vaihtoehtobudjetissaan ovat purkamassa tämän hallituksen veronkorotuksen.

Tuo korotus tehtiin silloin aivan toisenlaisessa tilanteessa. Tällä hetkellä meillä hinnat nousevat maailmassa ja meillä on inflaatio kiihtymässä. Eikö nyt olisi järkevää, että hallitus uudelleenarvioisi tämän politiikkansa, mikä liittyy niin liikennepolttoaineisiin kuin myöskin lämmityspolttoaineisiin? Tällä hetkellä tämä kaikki kurittaa tavallista suomalaisia, joka asuu maaseudulla, haja-asutusalueella, ja liikkuu autolla. Myöskin meidän kuljetusyrietykset ja ylipäätänsä kuljetukset ovat vaarassa hallituksen vastuuttoman politiikan takia.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

**16.16 Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jaan edustaja Essayahin arvion siitä, että laaja maa Suomi ja ihmiset sen eri puolilla ansaitsevat oikeudenmukaista politiikkaa ja autoilijoita ei pidä kurittaa sellaisesta arjesta, jossa auton käyttö on välttämätöntä. Se on monen suomalaisen arjen todellisuus.

Haluan kuitenkin realistisesti todeta, että nämä täällä tehdyt esitykset, jotka liittyvät nyt bensiinin hintaan ja veronkorotuksiin ja verojen laskemiseen, eivät välttämättä olisi poistamassa sitä tosiasiaa, että se öljyn maailmanmarkkinahinta nyt on suurin syy siellä bensiinitankilla sitä hintaa nostamaan. On hyvä havaita, että se hallituksen korotus oli mittakaavaltaan noin 5—7 sentin luokkaa [Oikealta: Historian suurin!] sekä bensiinissä että dieseleissä. Se on totta kai merkittävä, mutta ne nousut ja paineet, joita täällä on kuvattu, ovat huomattavasti suurempia. Siksi on hyvä kertoa rehellisesti kansalaisille, mihin se suurin syy bensiinin hinnannousussa liittyy, ja tämä on isompi kysymys: [Puhemies: Aika!] inflaatiopaine ja riski koko Euroopassa ja samoin energian hinnannousu [Puhemies: Kiitoksia!] monessa muussakin asiassa kuin polttoaineissa. [Juha Mäenpään välihuuto]

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Edustaja Puisto, olkaa hyvä.

**16.18 Sakari Puisto ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kireä verotus on monessakin mielessä ongelmallista. Se leikkaa ihmisten ostovoimaa, se on kannustinongelma työnteolle ja yrittäjyydelle. Samalla se on myös este oikeasti kannattavalle työperäiselle maahanmuutolle mutta sen sijaan kannustin tulonsiirroille tuleville maahanmuuttajille. Korkean verotuksen myötä kaikella on myös tapana olla kalliimpaa, koska verot ja maksut käytännössä siirtyvät ainakin täällä valmistettujen tuotteiden ja palveluiden hintaan.

Nyt kysyn: kun meillä on jo ennestäänkin korkea verotus ja sitten päälle näyttää olevan inflaatiota, niin eikö nyt nimenomaan pitäisi kahteen kertaan harkita ennen kuin omaehtoisesti tuodaan vielä lisää erilaisia toimia, mitkä nostavat kustannuksia? Nyt viitataan erityisesti tähän EU:n Fit for 55 -pakettiin, koska siinä on tullut oikeastaan ovista ja ikkunoista erilaisia ehdotuksia, jotka nostavat kustannusten hintoja mutta joita hädin tuskin on kunolla ehditty käsittelemäänkään täällä eduskunnassa.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Valtiovarainministeri, olkaa hyvä.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

**16.19 Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pahoittelut jo etukäteen, että listani on nyt hieman ”ei”-painotteinen, mutta sekä edustaja Puiston että muihin kysymyksiin vielä täsmennyksenä: Hallituksella ei ole päätöstä liikenteen kansallisesta päästökaupasta. Hallitus ei ole korottamassa polttoaineen veroja tällä vaalikaudella enää. [Oikealta: Eikä laskemassa!] Hallitus ei ole kiristänyt työn verotusta — päinvastoin olen pohdiskellut, olisiko sitä syytä alentaa osana kasvutoimia, -politiikkaa vuodelle 23. [Oikealta: Tuumasta toimeen!] Hallitus ei ole kiristänyt yrittäjien verotusta. Ja hallitus ei kannata EU:ssa kaavailtua sosiaalirahastoa.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Pyydän, että muistatte sen, että meillä on maskit päällä, vastauksia on vaikea ihmisten kuulla television puolelta, joten ollaan mahdollisimman hiljaa silloin, kun kysytään. — Edustaja Honkonen.

**16.20 Petri Honkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nyt vaikuttaa siltä, että perussuomalaiset ovat erehtyneet. Aluevaaleissa päätetään sosiaali- ja terveyspalveluista, [Perussuomalaisten ryhmästä: Tämä on eduskunta!] ei liikenteen hinnasta.

Autoilun kustannukset ovat todellakin huolestuttavasti kasvaneet, ja ne ovat luonnollisesti suurin ongelma heille, jotka joutuvat paljon autoilemaan erityisesti tuolla maaseudulla ja pitkien etäisyyksien alueilla. Suomessa on yli 2 miljoonaa henkilöautoa, ja tosiaanakin tilanne on siltä osin vakava.

Nyt sähköautot yleistyvät todella nopeasti, ja se tulee alentamaan autoilun verotuottoa jopa 2 miljardia tulevina vuosina, ja tämäkin tulisi ratkaista. Me emme keskustassa kannata liikenteen päästökauppaa mutta olemme esittäneet tämän kilometreihin perustuvan veromallin, jossa polttoainevero lakkautettaisiin kokonaan ja sen sijaan käytön mukaan verotettaisiin autoilua, ja silloin kustannukset olisivat pienimmät siellä, missä ei ole joukko-liikennettä ja julkista liikennettä ollenkaan käytettävissä eli pitkien etäisyyksien Suomessa [Puhemies koputtaa] ja maaseudulla. Miten hallitus näkee [Leena Meren välihuuto — Puhemies: Aika!] tämän liikenteen käyttöön perustuvan verotuksen?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Valtiovarainministeri, olkaa hyvä.

**16.21 Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysyjä ottaa esiin kaksikin tärkeää näkökulmaa:

Ensinnäkin sen, että liikkumisen pitkien välimatkojen maassa pitää olla jatkossakin mahdollista tuloista riippumatta. Autoilun — ja siihen liittyvän oikeudenmukaisuuden — sellaisessa tilanteessa, kun se on ihmisille välttämätöntä, pitää olla jatkossakin mahdollista.

Mutta toinen tosiseikka on — koska oletan, että täällä useampikin teistä on huolissaan myös valtion taloudesta — että kun liikenteen sisältö muuttuu ja sähköistyy ja tulee vaihtoehtoja nykyisille bensa- ja dieselautoille, meidän tulokertymämme valtiolle pienenee merkittävästi, kuten edustaja totesi. Siksi on syytä yhteistuumin keskittyä nyt myös pohtimaan, mikä on jatkossa se tapa, millä liikenteestä kerätään tuloja yhteiseen kassaan. Edustajan mainitsema esimerkki on minusta vartenotettava vaihtoehto, ja samoja, muunlaisia ehdotuksia pohditaan nyt tulevaisuuden energiaverotuksen tiekartoissa, ja tämäntyyppiset ajatukset ovat välttämättömiä, jos ja kun meidän hyvinvointimme perustuu [Puhemies koputtaa] myös liikenteestä kerättäviin maksuihin.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Satonen, olkaa hyvä.

16.22 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä viimeaikainen hinnannousu, kuten ministeri Lintilä sanoi, johtuu maailmanmarkkinahinnasta, mutta kyllä se on nyt pakko hallituksenkin myöntää, että tämä aiemmin tehty polttoaineveron korotus osuu kyllä äärimmäisen huonosti tähän tilanteeseen. Tässä on kyse erittäin vakavasta asiasta myös siitä näkökulmasta, kannattaako ihmisten käydä kauempaa töissä — kannattaako kymmenien kilometrien päästä lähteä pienipalkkaiseen tai edes keskipalkkaiseen työhön, kun kustannukset kasvavat. Ja kun tähän vielä lisätään tämä ministeri Harakan malli, kaikkien aikojen kannustinloukku, jossa esimerkiksi maaseudulla asuva työtön saa korvauksen mutta maaseudulla asuva pienipalkkainen, joka käy kymmenien kilometrien päässä töissä, ei saa, niin tämä on kyllä sellainen kannustinloukku, että tämä vaikuttaa tosi pahasti työllisyyteen. Kysynkin: aiotteko huolehtia edes siitä, että työmatkavähennystä korotetaan samassa suhteessa kuin missä polttoainekustannukset nousevat?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.23 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen ratkaisusta bensa- ja dieserveron korotukseen on yli vuosi aikaa, ja nämä keskustelut bensa hinnannoususta ovat kärjistyneet nyt erityisesti tämän maailmanmarkkinahinnan nousun vuoksi, mitä edustaja Satonen tässä hyvin kuvaili. Olen kanssanne samaa mieltä, että ihmiselle, joka tarvitsee autoa liikkuakseen työhön, työn vastaanottamisen pitää olla aina kannattavaa ja silloin myös työhön liikkumisen pitää olla järkevän hinnaista. Yhdyn tähän näkemykseenne.

Pidän kysymystä huomattavasti vastuullisempana, koska ettehan tekään, kokoomus, jos oikein olen ymmärtänyt, täällä ole esittäneet mitään bensaveron alennuksia 25 prosentilla, niin kuin perussuomalaiset tekevät. Yhä totean, että jos tekee näin ison poliittisen avauksen, on vastuullinen kertomaan, mistä sen aikoo rahoittaa, tämän miljardiluokan esityksen, jonka taustalla on pohjimmiltaan öljyn maailmanmarkkinahinta, jolle Suomen hallitus ei valitettavasti voi mitään.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

16.24 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pitää olla huolissaan kansalaisten elämisen kustannuksista, ja on muistettava, että viime hallituskaudella perussuomalaiset esimerkiksi nostivat bensa veroa ja samaan aikaan vieläpä leikkasivat eläkeitä. [Eduskunnasta: No niin!] Se oli aika huono yhtälö eikä toiminut, sen olemme nähneet, ja ainakin täällä tämän hallituksen aikana veropolitiikassa on koko ajan korostettu sitä, että samaan aikaan, kun pidämme hyvää huolta ympäristöstä, kiinnitämme huomiota myös sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen ja alueelliseen tasa-arvoon.

Näin ollen pyydän, ministeri Saarikko, voitteko vielä kerran toistaa hallituksen linjauksen siitä ja vanhoa, että bensaveroa ei tulla enää nostamaan tällä hallituskaudella, [Naurua perussuomalaisten ryhmästä] ja kertoa, miten voimme noin muuten edistää verotuksen oikeudenmukaisuutta, mikä tällä hallituksella on hienosti ollut esillä.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

**16.25 Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Minusta tämä keskustelu, mitä käydään, on sillä tavalla tärkeää, että kyllä autoaan tankkaava ihminen tällä hetkellä todella on harmissaan ja suutuksissaan bensiinin hinnasta. Täällä kukaan ei varmasti ole tästä asetelmasta eri mieltä. Uskon, että me jaamme myös näkemyksen siitä, että politiikan pitää olla oikeudenmukaista, [Perussuomalaisen ryhmästä: Mitäs konkreettisesti?] mutta samalla politiikan pitää aina olla oikeudenmukaista myös tulevien sukupolvien nimissä. Niin kuin liikenneministeri täällä kuvaili, liikenne on muuttumassa. Se muutos ei tapahdu yhdessä yössä, ja sen pitää olla oikeudenmukaista myös niille, joilla ei ensimmäisenä ole varaa hankkia sähköautoja, mutta sitä muutosta markkinavoimat vievät jo eteenpäin, ja siksi koko liikenteen verotusta ja koko järjestelmää on meidän päättäjien vähitellen alettava miettimään. Tällä muutoksen ajalla meille tulee kuoppaisia kohtia, ja siksi oikeudenmukaisuus ja siitä puhuminen on erityisen tärkeää. Siksi tämä hallitus ei ole kiristänyt työn verotusta. Päinvastoin me olemme esimerkiksi korottaneet pienimpiä eläkkeitä. Ja siksi me emme tule [Puhemies koputtaa] kiristämään bensiiniverotusta.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

**16.26 Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näiden vakuuttelujen keskellä täytyy kuitenkin huomauttaa, että hallitus on korottanut polttoaineveroa. Usein saan palautetta siitä, että kansalaiset kokevat hyvin usein, että tämä keskustelu etäännyttää arjesta: siellä arjessa ne kustannukset nousevat, mutta sitten täällä kuitenkin vakuutetaan muuta.

Haluaisin kysyä teiltä siitä, kun vakuutetaan ja ollaan yhtä mieltä siitä, että pitkien etäisyyksien maassa, jossa autoilu on välttämätöntä, meidän pitää huolehtia ihmisten mahdollisuuksista liikkua arkena töihin ja harrastuksiin ja niin edelleen, ja samaan aikaan sitten on kaikki perusteet — ja uskon, että siitäkin ollaan yhtä mieltä — tehdä ratkaisuja, joilla päästöjä vähennetään, haluaisin kysyä niitä konkreettisia ratkaisuja: miten tämä yhtälö mahdollistetaan niin, että ihmisten on edelleen mahdollista liikkua mutta kuitenkin pystymme tekemään näitä ratkaisuja realistisella tavalla?

Ongelma tässä kokonaisuudessa, joka eduskunnassa on käsiteltyssä EU:n ilmastopakettiin liittyen, on se, että meillä on täysin puutteelliset vaikutusten arvioinnit. [Puhemies huomauttaa ajasta] Haluaisin kysyä: miten Suomi vaikuttaa Euroopan unionissa niin, että tämän meidän pitkien etäisyyksien maan erityisolosuhteet huomioidaan?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Aika. — Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

**16.28 Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eurooppaministeri voinee vastata vielä tarkemmin siihen, mitkä ovat vaikutusmahdollisuutemme EU:ssa laajemmin, mutta kyllähän koko Suomen liittyminen EU:hun on vahvasti sidoksissa siihen, että liittymissopimuksessa maamme erityisolosuhteita on otettu huomioon, oli kysymys sitten aluekehitysrahoista tai vaikkapa maataloudesta ja olosuhteista sen toteuttamiseen.

Edustaja Grahn-Laasonen, ymmärrän kyllä, että tämä tilanne paineistaa kokoomuksenkin nyt sanomaan, että kyllä se hallitus on ollut ikävä näissä polttoaineveroratkaisuissa,

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

[Oikealta: No niinhän se on!] mutta myös teidän valtiovarainministerikaudellanne tehtiin vastaavia ratkaisuja. Ja on reilua kertoa mittakaavasta: hallituksen veronkorotusratkaisu oli 5—7 sentin luokkaa, ja mittakaava nousussa on nyt valitettavasti huomattavasti suurempi. Eri puolilla Eurooppaa käydään tätä samaa keskustelua, ja vaikka nyt tämän asian osalta koemme, että meillä on huono tilanne, haluan suhteuttaa sen: eri puolilla Eurooppaa kotitalouksissa pohditaan, riittävätkö rahat talon pitämiseen lämpimänä [Puhemies koputtaa] tulevana talvena. Energiaköyhyys on totta, [Puhemies: Aika!] mutta olen erityisen iloinen meidän energiahuoltovarmuudesta, joka on pitänyt meillä [Puhemies: Aika!] esimerkiksi sähkön hinnan verrattain kohtuullisena.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Poikkeuksellisesti myönnän tässä tilanteessa puheenvuoron vielä eurooppaministerille — minuutti.

**16.29 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! On erittäin tärkeätä, että Suomi vaikuttaa aktiivisesti ja oikea-aikaisesti, ja EU-selonteosta, josta meillä on käytettävissä myös suuren valiokunnan oma mietintö, löytyy ne selkeät askelmerkit Suomen vaikuttamiselle. Me vaikutamme ennen kaikkea komissioon, joka tekee esityksiä, me vaikutamme kulloinkin kyseessä olevaan puheenjohtajamaahan ja sitten erilaisissa maaryhmissä, joissa kulloinkin käsiteltävänä olevassa asiassa Suomi löytää samanmielisiä kumppaneita.

Meillä on erityisasema jo liittyen Suomen jäsenyysvaiheeseen, jossa on todennettu se, että me olemme pitkien välimatkojen pohjoinen, harvaan asutettu maa, ja tämän erityisaseman perusteella olemme muun muassa onnistuneet nyt käynnistettyyn monivuotiseen rahoituskehikseen neuvottelemaan pääministeri Marinin johdolla 100 miljoonan euron erityisrahoituksen. Se on merkittävä tunnustus, kun Suomen pohjoiset, pitkien välimatkojen ja harvaan asutun maan erityisolosuhteet on tunnustettu, ja sen puolesta jatkamme töitä.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Harjanne, olkaa hyvä.

**16.30 Atte Harjanne vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuulostaa siltä, että täällä on jälleen kerran vähätelty ilmastotoimien tarvetta ja ehkä liioiteltu niiden kustannuksia. Täytyy vielä kerran vääntää rautalangasta, että sellaista vaihtoehtoa ei ole, että niitä ei tehtäisi. Se on kaikkein kalleinta, ja sen tietävät taloustieteilijät, sen tietää elinkeinoelämä, ja sen tietää hallitus, mutta tuntuu, että oppositio ei sitä vielääkään ole ymmärtänyt.

Tässä on käyty hyvin läpi se — vaikkei ilmasto kiinnostaisikaan — että se hinnan nousu ei johdu niinkään veroista vaan maailmanmarkkinahinnasta, ja silti esitetään politiikkaa, joka syventää ja pitkittää riippuvuutta tuontifossiilienergiasta. Pidän sitä vastuuttomana. [Oikealta: Olisihan meillä ollut kotimaistakin!]

Mutta reilu siirtymä on tärkeää. Oikeudenmukaisuus on tärkeää. On keskeistä, että tämä siirtymä tehdään niin, että kukaan ei putoa kyydistä, ja olisin vielä kysynyt hallitukselta: mitä toimia on tehty ja mitä on putkessa sen eteen, ettei kukaan jää kyydistä, kun me rakennetaan hiilineutraalia, kestävää, luontokatoa torjuvaa hyvinvointivaltiota?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Pääministeri, olkaa hyvä.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

16.31 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Harjanteen kysymys oli erittäin hyvä ja puheenvuoro oli erittäin hyvä. Tosiasioiden tunnistaminen on viisauden alku, ja tosiasia on se, että ilmastonmuutos on ihmiskunnan vakavin uhka, [Juha Mäenpään välihuuto] ja tätä uhkaa me emme pysty torjumaan millään muilla kuin niillä toimenpiteillä, mitä me tänä päivänä teemme. Me näemme, että energian hinta kaikkialla Euroopassa on koholla, ja tämä johtuu siitä, että fossiilisten polttoaineiden hinnat ovat nousussa. Ne ovat nousussa, ja sen vuoksi nyt, tulevaisuuteen kun katsomme, on entistä tärkeämpää satsata ja panostaa uusiutuviin energialähteisiin, energiaan, joka tehdään myös täällä Suomessa ja kestäväällä tavalla. Tämä on ainoa kestävä tie ulos.

Meidän pitää nähdä, missä meidän suuntamme on, ja toimia jo ennakkollisesti sen mukaisesti, niin että tulevaisuudessa voimme pitää huolta siitä, että ihmisten energian hinta on kohtuullista. Tämä varmistetaan kaikkein parhaimmalla tavalla tietenkin uusiutuviin polttoaineisiin perustuvalla politiikalla ja sillä, että me pidämme huolta siitä, [Puhemies koputtaa] että teemme näitä toimia riittävän ajoissa, [Puhemies: Kiitoksia!] niin että emme ole ongelmissa, [Puhemies: Aika!] kuten tällä hetkellä näemme fossiilisten polttoaineiden osalta.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Myönnän vielä yhden vastauspuheenvuoron tähän kysymykseen. — Edustaja Purra, olkaa hyvä.

16.32 **Riikka Purra ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuten tiedämme, hallitus haluaa ajaa maailman kunnianhimoisinta ilmastopolitiikkaa, ja se tarkoittaa muun muassa sitä, että se haluaa olla hiilineutraali vuonna 2035 eli huomattavasti aiemmin kuin esimerkiksi Euroopan unioni tai meidän oleelliset kilpailijamaamme, ja tämä ei tule ilmaiseksi, tästä tulee huomattavia kustannuksia. Jos katsotaan julkisen talouden suunnitelmaa ja siellä kohtaa hiilineutraalista Suomesta 2035, niin siihen varatut rahat ovat moninkertaiset verrattuna siihen, mitä tämä perussuomalaisten esittämä 25 prosentin veronalennus sähkön ja liikenteen polttoaineiden verotukseen maksaisi. Tämä on arvovalinta: ensin suomalainen vai maailmanparantaminen?

Edelliset puheenvuorot pääministeriltä ja edustaja Harjanteelta olivat aivan hyviä, mutta valitettavasti haluan huomauttaa, että näillä toimilla te ette paranna globaalia ilmastoa.

Ja tämä oli myös vastaus valtiovarainministeri Saarikolle, vaikka kyseessä onkin tietenkin hallituksen kyselytunti.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitos. — Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.33 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaikka onkin hallituksen kyselytunti, niin rohkenen sanoa, että vastaus ei tyydyttänyt, edustaja Purra.

Ensinnäkin haluan todeta vielä näistä hallituksen aiemmista ratkaisuista: Me emme ole korottamassa bensaveroa, [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä] ja niiden ratkaisujen kanssa, mitkä on tehty aiemmin vaalikaudella, samaan aikaan on tehty vastaava veronkevennys ansiotuloihin. Se hinnannousupohdinta näkyy tietenkin huomattavasti helpommin bensapumpulla kuin verolapussa tai netistä sitä katsoessa.

Esitykseenne siitä, että hiilineutraalisuustavoitetta ei vietäisi eteenpäin: Sanoitte, että suomalaiset ensin. Minä aina sanon, että myös tulevat sukupolvet ensin, ja siksi ilmaston-

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

muutosta kannattaa torjua. [Ben Zyskowiczin välihuuto] Teidän esityksenne hiilineutraalisuustavoitteen siirtämisestä ei tuo vielä yhtään euroa pöytään. Esimerkiksi jos esitätte vaikkapa TEMin kaikkien energiatukien poistamista, joilla vauhditetaan uusiutuvan energian ja uuden energiateknologian käyttöönottoa, tai ympäristöministeriön avustuksia, siis kannusteita, porkkanoita, kotien energiaremontteihin, jos nämä kaikki jätettäisiin pois — sitäkö te esitätte? — [Riikka Purran välihuuto] siitäkään ei vielä tule [Puhemies koputtaa] sitä miljardia kasaan. [Jani Mäkelän välihuuto]

Kysymyksen käsittely päättyi.

### 2.3. Suullinen kysymys maakuntaverosta (Matias Marttinen kok)

Suullinen kysymys SKT 213/2021 vp

*Suullinen kyselytunti*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Edustaja Marttinen, olkaa hyvä.

*Keskustelu*

**16.35 Matias Marttinen kok:** Arvoisa herra puhemies! Kireä työn verotus on verojärjestelmän keskeisin ongelma. Se rapauttaa ihmisten kannustimia työntekoon ja pienentää käteenjäävää tuloa jo aivan liikaa tällä hetkellä. Hallitus kuitenkin valmistelee Suomeen uutta maakuntaveroa. Sen myötä palkansaajan, yrittäjän ja eläkeläisen tuloista entistä pienempi osa jää omaan taskuun. Kokoomus ei hyväksy maakuntaveroa.

Pääministeripuolue SDP on ilmoittanut aluevaaliohjelmassaan kannattavansa veroa. Nyt kuitenkin puolueen johto näyttää muuttaneen kantaansa. SDP:n varapuheenjohtaja Matias Mäkynen on todennut, ettei usko maakuntaveron etenevän tällä hallituskaudella. Eduskuntaryhmän puheenjohtaja Antti Lindtman puolestaan on todennut verosta: ”Niin kauan kuin toteuttamiskelpoista mallia ei ole olemassa, niin sitä ei voi tukea.” Aluevaaleissa äänestäjällä on oikeus tietää, mitä hallitus aikoo veron kanssa tehdä, kun nyt näyttää siltä, että hallituspuolueet ovat tässä erimielisiä. Kysyn pääministeriltä: Onko hallitus [Puhemies koputtaa] arvioinut uudelleen kantansa maakuntaveroon? Aiotteko keskeyttää maakuntaveron valmistelun?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

**16.36 Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mielestäni sekä varapuheenjohtaja Mäkynen että ryhmäpuheenjohtaja Lindtmanin puheenvuorot ovat olleet hyvin viisaita. Kyllä se näin on, että ennen kuin on esitys, joka on toteuttamiskelpoinen, ennen sitähan veroa ei voida ottaa käyttöön. Asia on näin. Yhtä lailla me olemme sopineet siitä, että tätä verokokonaisuutta valmistellaan, mutta tuollaista esitystä ei vielä ole hallituksen pöydällä. Valtiovarainministeriössä tätä työtä tehdään hallituspuolueiden sopimalla tavalla, mutta on myös tunnustettava se ja tunnistettava se, että hallituskautta on tietyn verran jäljellä ja tämä on vaikea ja iso kokonaisuus, joka pitää myös huolellisesti valmistella.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Nyt pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Marttinen, olkaa hyvä.

**16.37 Matias Marttinen kok** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Hyvinvointipalvelumme kustannetaan työstä saatavilla verovaroilla. Jotta hyvinvointiyhteiskunnan rahoitus voidaan turvata myös jatkossa, työnteon kannustimista on pidettävä huolta.

Suomalaisten laaja enemmistö ei kannata työnteon kannustimia lannistavaa maakuntaveroa. Myös asiantuntijat ovat samalla linjalla. Maakuntaverokomitea ei kannattanut maakuntaveron käyttöönottoa. Asiantuntijoiden mukaan uusi verotaso lisäisi painetta työn verotuksen kiristymiseen ja kokonaisveroasteen nousuun.

Hallitus kertoo työnsä perustuvan tietopohjaiseen päätöksentekoon — näin ainakin juhlapuheissa. Maakuntaveron osalta faktat tuntuvat kuitenkin jäävän ideologian varjoon. Kysynkin pääministeriltä: miksi te ette tässä tapauksessa uskoneet maan parhaita verotuksen asiantuntijoita, päätitte laittaa tämän komitean raportin silppuriin ja teitte täysin päinvas-  
taisen päätöksen [Puhemies koputtaa] kuin mitä asiantuntijat teille suosittivat?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

**16.38 Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esitystä maakuntaverostahan ei olla annettu. [Timo Heinonen: Sen me tiesimme!] Tätä kokonaisuutta selvitetään ja valmistellaan valtiovarainministeriössä, ja ennen kuin tällainen esitys on olemassa, emme tietenkään pysty hallituksena arvioimaan sitä, onko se toteuttamiskelpoinen, onko se hyvä ja onko se sellainen, mitä me yhdessä voimme tukea.

Olemme sopineet siitä, että tätä valmistelutyötä tehdään. Samalla olemme myös sopineet, että mikäli tällainen verotus otettaisiin käyttöön, se ei saa nostaa kokonaisveroastetta, [Ben Zyskiewicz: Mitenköhän se tehdään?] eli tämä on reunaehto sille, että maakuntaverot otettaisiin käyttöön. Me emme halua nostaa Suomen kokonaisverorasitusta, -veroastetta, ja meidän pitää tehdä veropolitiikkaa oikeudenmukaisella tavalla ja ennen muuta varmistaa se, että pieni- ja keskitulolaisiin kohdistuvia veroja ennemminkin pyritään laskemaan kuin nostamaan, ja varmistaa se, että verotuksen oikeudenmukaisuus toteutuu kaikissa niissä päätöksissä, joita teemme.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Mykkänen, olkaa hyvä.

**16.39 Kai Mykkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Johan tämä on kylä erikoista touhua, kun hallitus tuntuu jo saman puolueen sisälläkin riitelevän ja antavan ristiriitaisia kommentteja. Todella SDP:n tuoreessa aluevaaliohjelmassa sanotaan näin, että varojen kerääminen palveluiden rahoittamiseksi mahdollisimman lähellä lisäisi aluevaltuutettujen vastuuta äänestäjille ja loisi kannustimia tehokkaaseen ja säästeliääseen rahankäyttöön ja tällaisen rahoitusmallin toteuttamiseksi toistaiseksi toteuttamiskelpoisin esillä ollut malli on uuden maakuntaveron luominen. Ja nyt täällä kuullaan, että eihän sitä ole selvitetty ja ei sellaista mallia välttämättä löydy.

No, valtiovarainministeri Saarikko, teidän täytyy tuntea nämä asiat paremmin, ja kysynkin, näettekö te riskin, että maakuntaverot johtaisikin siihen, että kokonaisveroaste nousisi

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

siellä, missä kuntavero itse asiassa nytkin on korkein, ikääntyvillä alueilla, joilla veropohjaa on vaikea saada rahoitettua — jos sillä olisi mitään merkittävää osuutta kokonaisrahoituksessa. Kävisikö näin? Ja mikä teidän mielestänne, valtiovarainministeri Saarikko, olisi paras tapa estää tämä taantuvien alueiden — korkea veropohja jo entisestään — [Puhemies koputtaa] veroasteen nousu?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

**16.40 Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Paras tapa lisätä verotuloja ei ole uudet verot vaan työllisyys ja kasvu tässä maassa, [Välihuutoja] kaikkialla eri puolilla Suomea. Kuvailemme riskit maakuntaveroon ovat minusta todellisia, ja juuri sen takia ikään kuin uuden verotustason luominen on asia, joka pitää tutkia ja selvittää perinpohjaisesti. Pidän suoraan sanoen epätodennäköisenä, että sellainen yhtälö, jossa samanaikaisesti kyettäisiin sopimaan alueille siirrettävistä uusista tehtävistä, jotka vahvistaisivat kasvua eli lisäisivät verotuloja, ja olisi verotusmalli, joka ei nostaisi kokonaisveroastetta ja joka vielä käytännössä toteutettaisiin alueilla, jotka juuri nyt saavat uuden, mämmittimäisen 20 miljardin tehtävän sosiaali- ja terveystalvuluista, että tämä kaikki tulisi valmiiksi lähimmän vuoden sisällä. Pidän sitä hiukan epätodennäköisenä, mutta selvitys tehdään perusteellisesti. [Ben Zyskoviczin välihuuto]

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Edustaja Orpo, olkaa hyvä.

**16.41 Petteri Orpo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En usko, että kukaan tosissaan uskoo, että jos tulee kolmas verottava käsi, kokonaisvero ei siitä kasvaisi. Se on aivan selvä, että yksi käsi, joka hamuaa lisää ihmisten kukkarolle, verottaa lisää.

Nyt se ongelma on tässä se, että tässäkin asiassa hallituksen linjasta ei ota mitään tolkkua: Te olette tehneet päätöksen, kuten pääministeri on kertonut, että maakuntavero valmistellaan tällä vaalikaudella. Vasemmistoliiton ja vihreiden suunnasta tämä saa voimakasta tukea. Nyt näyttää siltä, että aluevaalien pelossa pääministeripuolue ainakin näyttää kääntäneen takkinsa, mutta kun meille on kerrottu, että te valmistelette sitä, me haluamme hallituksen yksiselitteisen linjauksen siitä, aiotteko te tuoda tämän maakuntaveron näiden hyvinvointialueiden rahoitus pohjaksi vai ette. Kansalaisilla on oikeus tietää tämä, kun he miettivät äänestys päätöksiään.

Muuten olen sitä mieltä, että jos haluaa estää tämän veron, kannattaa äänestää kokoomusta, [Puhemies koputtaa] vai mitä mieltä te olette? [Naurua]

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

**16.42 Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aluevaltuustoissa ei päätetä maakuntaverosta, eli sikäli äänestyskehotuksissa tuleviin aluevaaleihin on kuitenkin hyvä rehellisyyden nimissä tunnustaa, että näistä asioista ei siellä päätetä. Toki sitten eduskuntavaaleissa voi äänestää niitä puolueita, mitä haluaa, ja tässä salissa nämä esitykset käsitellään.

Hallituspuolueet ovat sopineet, että tätä kokonaisuutta valmistellaan, ja nyt tätä valmistelutyötä tehdään valtiovarainministeriössä ja tätä kokonaisuutta selvitetään. Mikäli sellainen malli olisi luotavissa, joka olisi tarkoituksen mukainen ja toimiva, joka vastaisi näihin

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

reunaehtoihin, joita hallituspuolueet ovat yhdessä asettaneet, niin kyllä me tuomme tämän eduskuntaan, mutta kuten sanottu, valmistelu ja selvitys ovat vasta vaiheessa ja valtiovarainministeriössä tätä työtä hyvin huolellisesti tehdään.

Itse kyllä näen tärkeänä sen, että näillä tulevilla valtuustoilla olisi mahdollisuus sekä päättää palveluista että päättää mahdollisimman paljon myös palveluiden järjestämisen rahoituksen sisällöstä. [Puhemies huomauttaa ajasta] Me olemme nähneet, että tässä nykyisessä sairaanhoitopiirimatiikassa juuri tämä on ollut ongelma, [Puhemies: Kiitoksia!] että päätöksenteko ja rahoitus eivät ole samoissa käsissä.

Kysymyksen käsittely päättyi.

### 2.4. Suullinen kysymys maakuntaverosta (Peter Östman kd)

Suullinen kysymys SKT 214/2021 vp

*Suullinen kyselytunti*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Tähän samaan asiakokonaisuuteen on esittänyt kysymyksen myöskin kristillisten ryhmä. — Edustaja Östman, olkaa hyvä.

*Keskustelu*

16.44 **Peter Östman kd:** Arvoisa puhemies! Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Pahoittelen, anteeksi.

Parlamentaarinen komitea ei päätenyt suosittamaan maakuntaveron käyttöönottoa, koska se kiristäisi verotusta ja lisäisi tasausjärjestelmien tarvetta ja byrokratiaa. Siksi kristillisdemokraatit eivät kannata maakuntaveroa.

Sosiaalidemokraattien varapuheenjohtaja, niin kuin me kuulumme, on sanonut, että maakuntaveron käyttöönotto ei ole realistinen vielä pitkään aikaan. Kelkkansa ovat näiltä osin kääntäneet siis sekä SDP että keskusta. Maakuntaveroa esitetään kuitenkin vasemmistoliiton aluevaaliohjelmassa, vaikka pääministeri sanoi, että aluevaaleissa ei päätetä maakuntaverosta. Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän puheenjohtaja Saramo on monissa haastatteluissa ilmoittanut, että puolue ei aio hyväksyä sote-uudistusta ilman maakuntaveroa. [Välihuutoja keskeltä] Mikä on hallituksen linja? [Puhemies koputtaa] Haluaisimme tietää.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Pääministeri Marin, olkaa hyvä. — Anteeksi, ministeri Saarikko.

16.45 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä, edustaja Östman, että muistutitte tästä parlamentaarisesta työstä. Olen ollut hyvilläni monistakin parlamentaarisista valmisteluista, koska on tärkeää, että isoja yhteiskunnallisia kysymyksiä, joiden vaikutus ulottuu yli vaalikausien, pohditaan useamman puolueen kesken, yli hallitus- ja oppositiorajojen. Aivan kuten kuvailitte, tämä ryhmä ei päätenyt kannattamaan maakuntaveroa.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

Toistan äskeisen vastaukseni: Sellaista yhtälöä, jossa me onnistuisimme luomaan veromallin, joka varmistaisi, että kokonaisveroaste ei nouse eli että emme keräisi lisää veroja vain ikään kuin uuden verotustason vuoksi, mallin, jossa samalla pystyisimme poliittisesti sopimaan, että hyvinvointialueella, maakunnalla, olisi myös kyky rakentaa kasvua, siis sellaisia tehtäviä, joilla voisi varmistaa, että verotuloja syntyy enemmän, ja sellaisen mallin, jota oikeasti ne alueet, joille nyt päättäjiä valitaan, pystyisivät heti hyödyntämään tämän kaiken muutospaineen keskellä vaalikauden ollessa eduskunnassa tässä vaiheessa, en pidä todennäköisenä. Mutta sitoumus selvityksestä toteutetaan [Puhemies koputtaa] valtiovarainministeriössä, koska lienee nyt hyvä, että kaikki ymmärtäisivät, [Puhemies: Aika!] miten monimutkaisesta asiasta on kysymys.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Tavio, olkaa hyvä.

**16.46 Ville Tavio ps** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Tätä täytyy perussuomalaistenkin puolesta taas ihmetellä, että jos tuo ministeri Saarikon ja pääministeri Marinin jauhama poliittinen jargonia jotenkin muuttuisi rahaksi, niin sittenhän me olisimmekin tosi rikkaita ja meillä olisi varaa palveluihin, mutta tähän ei ole ihan realismia. Olisihan se rahoitusmalli tullut päättää ennen kuin tämä sote-uudistus lyödään väkisin läpi. [Oikealta: Ei vaan velalla!] Teillä on poliittiset kunnianhimonne, ja te halusitte läpi sen uudistuksen, oli se sitten millainen tahansa, ja nyt ollaan tässä pisteessä, että pääministeri kertoo, että olisi hyvä, että ei tulisi maakuntaveroa, mutta te jatkatte sen valmistelua siitä huolimatta. Miksi te ette lopeta sen valmistelua? Näiden aluevaalien ongelma on hirveä, kun täällä SDP ja muut vasemmistopuolueet keskustan kanssa lupaavat vain lisää kaikkea hyvää kaikille, hirveän hyvät lähipalvelut pikkukuntiin, mutta mistä rahat? Miten te rahoitatte tämän? Ei se poliittisella jargonilla rahoitu.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

**16.47 Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edellisessä perussuomalaisten kysymyksessä te lupasitte kansalaisille miljardin veronkevennykset bensaveroihin ilman, että te pystytte kertomaan, mistä nämä rahat otetaan. Ehkä olisi hyvä kuitenkin käydä tätä keskustelua realistiselta pohjalta.

Mitä tulee tähän alueiden, tulevien sote-alueiden, näiden hyvinvointialueiden, rahoitukseen, niin tästä on sovittu sote-uudistuksen yhteydessä. Kyllä näillä hyvinvointialueilla on rahoitus — josta on sovittu ja päätetty — kun hyvinvointialueet aloittavat työnsä. Sitten on erillinen kysymys se, mitä tämän maakuntaveron osalta, josta selvitystyötä tehdään valtiovarainministeriössä, myöhemmin päätetään, mutta on kai hyvä, että tämä asia kunnolla selvitetään, se huolellisesti valmistellaan. Hallitus on asettanut omat reunaehdonsa tälle, muun muassa sen, että kokonaisveroaste ei saa nousta. Nyt tätä kokonaisuutta valtiovarainministeriössä käydään läpi, ja mikäli sellainen toimiva malli löytyisi, [Puhemies koputtaa] jolla voitaisiin vahvistaa alueellista demokratiaa [Puhemies: Kiitoksia!] ja jossa samalla nämä reunaehdot täyttyvät, niin kyllä hallitus olisi sellaisen esityksen valmis... [Puhemies keskeyttää puheenvuoron puheajan ylityttyä]

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Edustaja Juvonen, olkaa hyvä.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

**16.48 Arja Juvonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Myös perussuomalaiset olivat tässä komiteassa, ja vastustimme maakuntaveroa. Maakuntaveroajatus oli hallituksen keino saada vietyä sote-uudistus maaliin. Ikään kuin se rahoitus olisi kunnossa, te lupasitte aasinsiltana maakuntaveron.

Todellisuudessa Suomi käyttää muita Pohjoismaita vähemmän rahoitusta ja rahaa terveydenhuoltoon. Kysyisinkin teiltä: miten tämä on mahdollista, ja mitä tälle ongelmalle tehdään?

Täällä Uudellamaalla on arvioitu, että vuonna 2029 olisi rahaa käytettävissä 230 miljoonaa vähemmän kuin viime vuonna, ja erityisesti Uudellamaalla tämä sote-uudistus on vahingoittava. Se supistus, mikä tapahtuu, on noin 400 miljoonaa euroa. Kysyisinkin teiltä: mitenkä tämä nyt näin oikein meni? Eihän sote-uudistuksen tarkoitus ollut se, että talous sakkaa kunnissa.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Pääministeri, olkaa hyvä.

**16.49 Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun me puhumme hyvinvointipalveluista ja hyvinvointipalveluiden rahoituksesta, on hyvä tunnistaa se, että kun me puhumme julkisista palveluista, ne rahoitetaan hyvin pitkälti verovaroin — verovaroin. Täällä ollaan kuultu tänään, että halutaan miljardi veronalennuksia, ja sitten vastustetaan uudenlaisia veroja, joilla voitaisiin näitä palveluita turvata, mutta verovaroin näitä yhteisiä asioita hoidetaan, ja se on hyvä täällä salissakin rehellisesti tunnistaa.

Se, millä tavalla sitten verotukseen ja verojen keruuseen voidaan vaikuttaa, on ilman muuta myös kasvu- ja työllisyyspolitiikkaa, sitä, että meidän talouskasvumme olisi vahvaa, työllisyytemme olisi vahvaa ja sitä kautta voisimme niitä veroeuroja saada enemmän myös valtion kassaan. Mutta pidän hieman ristiriitaisena nyt sitä, että perussuomalaiset samalla kyselytunnilla esittävät miljardilla veronkevennyksiä ja samalla sitten katsoitte, että pitäisi kuitenkin satoja miljoonia laittaa lisää palveluihin. Onhan tässä nyt ilmiselvä ristiriita. [Arja Juvosen välihuuto]

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Sitten myönnän vielä yhden lisäkysymyksen tähän kysymykseen. — Edustaja Häkkänen, olkaa hyvä.

**16.50 Antti Häkkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomus on vastustanut maakuntaveroa sen takia, että se kiristää käytännössä työn verotusta, eläkkeensaajien verotusta ja yrittäjien verotusta, tosiasiallisesti. Ihmisille jää vähemmän ostovoimaa, vähemmän rahaa käteen. Sen takia me ollaan vastustettu. SDP ja keskusta ovat härkäpäisesti ajaneet tätä maakuntaveroa eteenpäin tämän vaalikauden aikana ja keskusta jopa viime vaalikaudella. Nyt tässä aluevaalien alla SDP ja keskusta sanovat, että ei me sitä oikeasti tullakaan toteuttamaan. Kuinka uskottavaa tämä on?

Katsoin, mihin te olette sitoutuneet virallisten dokumenttien perusteella. 13.10.2020 on tällainen tiedote lähetetty: ”Hallitus sitoutuu verotusta koskevan lainsäädännön valmistamiseen hallituskauden aikana.” Nyt, pääministeri Marin, kun teiltä ei välillä saa selvää vastausta, kysyn: Oletteko te tähän kirjaukseen sitoutuneet? Kyllä vai ei?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

16.52 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten olen tälläkin kyselytunnilla useita kertoja vastannut, kyllä, hallitus tätä valmistelee. [Naurua perussuomalaisten ryhmästä] Valtiovarainministeriössä tätä selvitystä tehdään, valtiovarainministeriössä tätä asiaa valmistellaan, mutta kuten kuvattu, kyse ei ole mistään yksinkertaisesta kokonaisuudesta. Tämä on erittäin moniulotteinen kokonaisuus, ja tätä selvitystyötä sen takia huolellisesti tehdään. Me olemme myös sitoutuneet siihen, että tämän seurauksena kokonaisveroaste ei nousisi. Meillä on reunaehdot tälle kokonaisuudelle. Nyt tätä selvitystyötä tehdään, valmistelutyötä tehdään, aivan kuten hallitus on sopinut ja kuten olen tässä kyselytunnillakin kuvannut, mutta tämä on kyllä verrattain haastava harjoitus, näin on sanottava. [Sari Sarkomaa: Niin on vastaaminenkin!]

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.52 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin tästä sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoituksesta:

Sinänsä puhutaan oikean mittakaavan asioista. Tämä on semmoinen noin 20 miljardin asia veronmaksajien kannalta. Joka tapauksessa me tulemme käyttämään — viitaten edustaja Juvosen kysymykseen — enemmän rahaa sote-palveluihin tulevaisuudessa, koska tarvetta on enemmän.

Ja mihin liittyy rahanjako eri puolille Suomea ikään kuin hyvinvointialueiden rahoituspohjana? Se liittyy siihen, että hallituksen mielestä on oikein, että sinne, missä on pidemmät välimatkat ja enemmän sairastavuutta, kohdistetaan myös enemmän rahoitusta. Sekin on oikeudenmukaisuutta, mistä tällä kyselytunnilla on puhuttu. [Ben Zyskowiec: Ja se on nykytila, se on nykytila!]

Ja mitä täällä on kuvattu maakuntaverosta: tämä on hallituksen kyselytunti, ja hallitus kuvaa linjakseen, että asiaa selvitetään, mutta toivottavasti omista vastauksistani on käynyt ilmi kokoomukselle ja koko eduskunnalle, että aika monimutkainen asia olisi kyseessä ottaen huomioon myös aiemmista sopimuksista sen reunaehdon, että samalla olisi mielekästä ja välttämätöntä siirtää sitten alueille vaikka nykyisiltä kunnilta tai valtionhallinnolta sellaisia tehtäviä, [Puhemies huomauttaa ajasta] jotka vahvistaisivat kasvua ja verojen tulopohjaa.

Kysymyksen käsittely päättyi.

### 2.5. Suullinen kysymys naisiin kohdistuvasta digitaalisesta väkivallasta (Bella Forsgrén vihr)

Suullinen kysymys SKT 215/2021 vp

*Suullinen kyselytunti*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Seuraavat kolme kysymystä koskettavat samaa asiaa, ja on kolme eri ryhmää. Mennään kysymys—vastaus-periaatteella. — Edustaja Forsgrén, olkaa hyvä.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

### *Keskustelu*

**16.54 Bella Forsgrén vihr:** Arvoisa puhemies! Tänään vietetään naisiin kohdistuvan väkivallan vastaista päivää. Naisiin kohdistuva väkivalta on sitkeä kansallinen häpeätahra. Teknologian kehitys muuttaa väkivallan tekotapoja ja antaa uudenlaisia mahdollisuuksia seurata toisen tekemisiä sekä satuttaa ja nöyryyttää.

Digitaalinen väkivalta ja häirintä voivat ilmetä esimerkiksi verkossa tapahtuvana nimitelynä, nolaamisena, vainoamisena ja seksuaalisena häirintänä tai vuorovaikutuksen kontrollointina. Verkossa koetun seksuaalisen häirinnän kokemukset ovat tutkimusten mukaan sitä yleisempiä, mitä nuoremista naisista on kyse. Valtion velvollisuus on purkaa väkivaltaa ylläpitäviä rakenteita, suojella väkivallan uhreja ja tarjota tukea. Väkivallan uhrien suojelun avain on lainsäädännössä.

Istanbulin sopimusta valvova GREVIO antoi juuri historiansa ensimmäisen yleissuosituksen naisiin kohdistuvan väkivallan digitaalisesta ulottuvuudesta. Arvoisa puhemies, kysyisinkin oikeusministeri Henrikssonilta: [Puhemies koputtaa] mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä näiden suositusten toimeenpanemiseksi viipymättä kansallisella tasolla?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Henriksson, olkaa hyvä.

**16.55 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin tärkeä kysymys. — Suomalaisnaiset kokevat enemmän väkivaltaa kuin naiset EU:ssa keskimäärin. Tämä on asia, mikä meidän pitää ottaa hyvin vakavasti, ja sen takia hallitus on myös ryhtynyt moneen toimenpiteeseen. On ihan totta, niin kuin edustaja Forsgrén nostaa esille, että ihmisten välisen vuorovaikutuksen siirtyminen nettiin vaikuttaa myös tähän, ja täytyy ymmärtää, että verkossa tapahtuva häirintä ja väkivalta voivat olla yhtä vakavia ja haavoittavia kuin kasvokkain tapahtuvat teot.

No GREVION uudet suositukset, mihin edustaja viittaa, tulivat eilen, eli tänään eivät vielä virkamiehet oikeusministeriössä ole ehtineet antamaan minulle vastauksia siihen, missä aikataulussa ryhdytään toimenpiteisiin, mutta aivan selvää on, [Puhemies: Kiitoksia!] että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin. [Puhemies: Aika!] Naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelmassa on 32... [Puhemies keskeyttää puheenvuoron puheajan ylityttyä]

Kysymyksen käsittely päättyi.

## **2.6. Suullinen kysymys naisiin kohdistuvasta väkivallasta (Matti Semi vas)**

Suullinen kysymys SKT 216/2021 vp

### *Suullinen kyselytunti*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Edustaja Semi, olkaa hyvä.

### *Keskustelu*

**16.56 Matti Semi vas:** Arvoisa puhemies! Tosiaan tänään vietetään naisiin kohdistuvan väkivallan vastaista päivää.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

Koti, jonka pitäisi olla kaikille se maailman turvallisin paikka, on monelle naiselle Suomessa ahdistava ja pelottava. Joka kolmas nainen Suomessa on kokenut parisuhdeväkivaltaa joko nykyisen tai entisen kumppaninsa kanssa. Tämä on merkittävä ihmisoikeusongelma. Jokaisella on oikeus elää omaa elämää ilman pelkoa.

Naisiin kohdistuvan väkivallan torjuminen vaatii syvällistä syiden pohdintaa, kasvatus-työtä ja entistä parempaa palvelujärjestelmää. Turvakotien määrää on onneksi pystytty viime vuosina nostamaan, mutta edelleen niiden asiakaspaikat ovat riittämättömällä tasolla.

Kysynkin: Miten saamme palvelujärjestelmän, esimerkiksi turvakotipaikat, vastaamaan tarvetta sekä turvattua avun riittävän ajoissa? Miten takaamme sen, että jokainen saa apua asuinpaikasta riippumatta?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

**16.57 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta on erittäin tärkeätä, että me keskustelemme siitä, millä tavalla naisiin kohdistuvaa väkivaltaa voidaan ennaltaehkäistä ja miten voidaan auttaa tilanteessa, jossa ihminen on joutunut väkivallan uhriksi. Olemme kyllä musta pilkku eurooppalaisella kartalla, ja siksi on tärkeätä, että myös kansallisessa parlamentissa tästä puhutaan.

Tähän kysymykseen on muutama selkeä vastaus. Yksi on järjestämisvastuun siirto valtiolle. Se on tehostanut sitä, että meillä on nyt rahoitusta käytettävissä. Vuoden 2016 jälkeen rahoituksen taso on käytännössä noussut 11,55 miljoonasta tämän vuoden ennätyselliseen mahdollisuuteen käyttää 25,55 miljoonaa turvakotiverkoston laajentamiseen. Niin kuin tässä edustaja totesi, me olemme saaneet turvakotimäärän 19:stä 29 turvakotiin, ja käytännössä tämän vuoden lopussa meillä on jo 30 turvakotia ja paikkojen määrä tulee nousemaan perhepaikkojen osalta 231:een. [Puhemies huomauttaa ajasta] Tässä sitä tekemistä... [Puhemies keskeyttää puheenvuoron puheajan ylityttyä]

Kysymyksen käsittely päättyi.

### **2.7. Suullinen kysymys naisiin kohdistuvasta väkivallasta Irakissa (Sandra Bergqvist r)**

Suullinen kysymys SKT 217/2021 vp

*Suullinen kyselytunti*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ledamot Bergqvist.

*Keskustelu*

**16.58 Sandra Bergqvist r:** Ärade talman! Tällä viikolla Nobelin rauhanpalkinnon saaja, jesidiläinen rauhanaktivisti Nadia Murad vieraili Suomessa. Hän on työskennellyt erityisesti seksuaalista väkivaltaa kärsineiden naisten ja sodan uhrien auttamiseksi. Tilanne Irakissa on hälyttävä sekä naisiin kohdistuvan väkivallan että naisten oikeuksien osalta.

Denna vecka besökte Nobels fredspristagare Nadia Murad Finland. Hennes historia som sexslav för Isis är ett fruktansvärt exempel på hur våld mot kvinnor kan ta sig uttryck. Fort-

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

farande är 3 000 yazidier, främst kvinnor och barn, försvunna efter att Isis erövrade delar av landet.

Keskustelimme tällä viikolla myös Suomen osallistumisesta turvallisuussektorin koulutus-yhteistyöhön Irakissa. Arvoisa ministeri Haavisto, millä tavalla Suomi voisi tukea Irakia myös naisiin kohdistuvan väkivallan kitkemisessä ja parantaa naisten oikeuksien toteutusta Irakissa ja lähialueilla?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Haavisto, olkaa hyvä.

**16.59 Ulkoministeri Pekka Haavisto** (vastauspuheenvuoro): Kiitos erittäin tärkeästä kysymyksestä edustaja Bergqvistille. Todella, kun kuuntelimme Nadia Muradia, siellä on ennen kaikkea jesidiyhteisö joutunut aivan törkeän väkivallan kohteeksi, orjuutuksen kohteeksi, Isisin vallan alla Irakissa. Pahinta oli ehkä se, kun Nadia Murad kertoi, että edelleen väkivalta saattaa jatkua: paitsi, että on näitä kadonneita lapsia ja naisia, myös näillä sisäisillä pakolaisleireillä väkivalta naisia kohtaan jatkuu. Hän myöskin kuvasi sellaista vaikeamisen kulttuuria, joka Irakissa vielä on vallalla. Naisiin kohdistuvasta väkivallasta ei uskalleta puhua, ja naiset, jotka ovat joutuneet väkivallan kohteeksi, voivat myöskin joutua yhteisön ulkopuolelle, syrjityiksi.

Suomi ottaa tietysti kaikessa toiminnassaan huomioon naisten oikeudet, ja otamme ne myöskin kahdenvälisesti Irakin kanssa esiin. Tiedän, että YK:n väestörahaston puitteissa, UNFPAn puitteissa, on alkamassa uusi projekti, joka kohdistuu näihin kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin — vammaisiin, naisiin — nimenomaan Irakissa, ja pyrimme tässä projektissa [Puhemies koputtaa] ottamaan myös nämä asiat huomioon.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.

### **3. Raimo Piiraisen vapautuspyyntö valtiovarainvaliokunnan jäsenyydestä**

Vapautuspyyntö VAP 159/2021 vp

*Ainoa käsittely*

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan perjantaina 26.11.2021 kello 13 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 26.11.2021 kello 10.

### **4. Riitta Mäkisen vapautuspyyntö talousvaliokunnan jäsenyydestä**

Vapautuspyyntö VAP 160/2021 vp

*Ainoa käsittely*

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

Täydennysvaali toimitetaan perjantaina 26.11.2021 kello 13 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 26.11.2021 kello 10.

### 5. Aki Lindénin vapautuspyyntö talousvaliokunnan varajäsenyydestä

Vapautuspyyntö VAP 161/2021 vp

*Ainoa käsittely*

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan perjantaina 26.11.2021 kello 13 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 26.11.2021 kello 10.

### 6. Polttoaineveron alentaminen

Kansalaisaloite KAA 11/2021 vp

*Lähetekeskustelu*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetekeskustelua varten varataan enintään 60 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Avaan keskustelun. Edustaja Simula, olkaa hyvä.

*Keskustelu*

17.02 **Jenna Simula ps:** Arvoisa puhemies! Polttoaineiden hinnat todellakin puhututtavat kansaa. Oma kieltään kertoo se, että tästä samasta aiheesta on toinenkin kansalaisaloite etenemässä eduskunnan käsittelyyn. Kyseessä ei ole vähäpätöinen asia, eikä sitä, arvoisa hallitus, saa missään nimessä aliarvioida.

Vaikka hallitus vakuuttelee, ettei hinnoille voida mitään, koska öljyn maailmanmarkkinahinta on noussut, Suomessa bensiinin kuluttajahinnasta yli puolet koostuu veroista. Verrattuna muihin maihin Suomessa bensiinin verotus on huippukorkealla. Hallitus välttelee vastuutaan tässä asiassa, sillä veroista päätetään täällä eduskunnassa ja niille voidaan tehdä juuri sen verran kuin tahtoa on. Tämä on täysin käsittämätöntä.

Suomessa on pitkät välimatkat ja kylmä pohjoinen ilmasto. Auto ja autoilu ovat välttämättömyyksiä suurimmassa osassa Suomea, jotta ihmiset voivat käydä töissä, viedä lapsia harrastuksiin, tavata toisiaan tai käydä asioilla. Tällä kurjistavalla, kiilusilmäisellä ilmastopolitiikalla ja verotuksella tuhotaan suomalaisten ostovoima ja työssäkäynnin kannattavuus, ja autoilusta voikin pian tulla luksusta, joka on yhä useamman suomalaisen ulottumattomissa. Samalla työttömien reservi kasvaa, kotona asuvien vanhusten yksinäisyys lisääntyy ja lasten harrastaminen vähenee. Jopa kaupunkilaisten liikkuminen luonnossa vähenee, koska metsään lähdetään yleensä sillä omalla autolla. Onko tämä todella sitä, mitä hallitus haluaa? Eikö asioita todellakaan pitäisi panna tärkeysjärjestykseen ja kuunnella suomalaisia?

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

Arvoisa puhemies! Muistan vieläkin sen, kun hankin itselleni oman ensimmäisen autoni ollessani 18-vuotias. Se oli vanha, hyvin halpa Toyota Carina, joka kulutti kyllä suhteellisen paljon polttoainetta mutta mahdollisti työnteon ja harrastukset. Opiskelun ohessa ja keksäisin pystyin siivoamaan työkseni, kiitos auton. Kohteet olivat ympäri Oulua, jossa välimatkat ovat kymmeniä kilometrejä, eikä siellä julkinen liikenne palvele sillä tavoin kuin esimerkiksi täällä pääkaupunkiseudulla.

Eräs kaverini oli töissä samassa siivousalan yrityksessä, mutta hänen oli mahdotonta tehdä työtä, koska hän autottomana joutui kieltäytymään monista tarjotuista kohteista, joihin hän ei yksinkertaisesti päässyt tai ehtinyt pyöräillä. Tämä on aivan arkipäivää monille suomalaisille: työnteko edellyttää autoa. Varsinkin maakunnissa tilanne korostuu, eivätkä ihmiset todellakaan muuta etelään julkisen liikenteen pariin työn perässä jättäen taaksensa suvun, asunnon, perheen ja juurensa vain siksi, että polttoaineiden hinnat huitelevat pilvisä.

Maaseudulla tehty työ — metsäteollisuus, ruoantuotanto, maanviljely ja niin edelleen — itse asiassa elättää kaupunkeja. Nämä maaseutualat pitävät Suomen pyörät pyörimässä, arvoisa hallitus. Ihmiset tekevät maakunnissa tärkeää työtä monien eri alojen parissa, mutta yhä useampi kyllä jo laskee, kannattaako se. Eikä kaikkien ihmisten todellakaan edes pidä muuttaa kaupunkeihin, koska maaseudullakin kaivataan työntekijöitä. Tämä on varmaan osa sitä hallituksen oikeudenmukaista siirtymää: Suomi ja suomalainen elämäntapa kurjistuvat, ja suomalaiset siirtyvät työn parista kortistoihin ja ihmisten ilmoilta omiin koteihinsa.

Arvoisa puhemies! Lopuksi tahdon vielä kiittää aloitteen alullepanijoita ja kaikkia aloitteen yli 100 000:ta allekirjoittanutta. Tämä on todellakin epäkohta, joka pitää saada korjattua nopeasti. Odotan eduskunnalta myös yksimielisyyttä aloitteen käsittelyssä, sillä jokainen edustaja, joka on vähääkään keskustellut ympäri Suomea ihmisten kanssa, tunnistaa ja tunnustaa tämän ongelman.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Koponen, Ari, olkaa hyvä.

**17.07 Ari Koponen ps:** Arvoisa herra puhemies! Suomalainen autoilija maksaa ajoneuvoveroa, vakuutusmaksuja, katsastus- ja korjauskuluja sekä EU:n toiseksi kalleinta bensiniä. Yksityisautoilu vie kohtuuttoman suuren osan kotitalouksien tuloista, sillä polkupyörä ei korvaa autoa eikä julkinen liikenne ole aito vaihtoehto Kehä kolmosen ulkopuolella. Sääolosuhteet ja esimerkiksi iäkkäiden ihmisten liikkumistarpeet on otettava huomioon jatkossakin. Perheet tarvitsevat autoa lasten kuljettamiseen harrastuksiin, onhan meillä Euroopan maista pisimmät välimatkat.

TNS Gallupin viimeaikaisen tutkimuksen mukaan naisista yli 60 prosenttia ja työntekijöistä lähes 70 prosenttia ilmoitti, ettei ole valmis maksamaan vuodessa edes 50:tä euroa lisää asumisesta ja autoilusta ilmastonmuutosta torjuakseen.

Hallitus on täysin vieraantunut ihmisten normaalista arjesta, kun katsotaan, minkälaisia päätöksiä he ovat ykköshankkeenaan eli vihreän siirtymän vuoksi tekemässä. Tilanne on jo niin kriittisellä tasolla, että suomalaisissa kodeissa oikeasti pohditaan, käydäänkö ruoka-kaupassa vai tankataanko auto. Tämähän on se hallituksen oikeudenmukainen vihreä siirtymä? Matalapalkka-aloilla ihmiset jäävät pian kotiin tukien varaan työmatkojen kallistuesssa. Se, ettei raha riitä elämiseen ja työssäkäyntiin, on hälyttävää.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

Autoteille tarvitaan bensakapinaa, ei Elokapinaa, sillä niin kauan kuin valtaosalla suomalaisista ei ole varaa hankkia uusinta ja vähäpäästöisellä teknologialla varustettua autoa, polttoaineveroa ei voi korottaa. Autoilun kustannuksia pitää päinvastoin pyrkiä keventämään. Tämä aloite on selkein mahdollinen viesti siitä, että autoilijoiden mitta on täysi.

Lopuksi vielä kiitän kaikkia aloitteen tekijöitä sekä allekirjoittaneita.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

**17.09 Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Haluan lämpimästi kiittää tämän kansalaisaloitteen tekijöitä. Minusta kansalaisaloitteet ovat aina arvokkaita asioita, ja on tärkeää demokratian kannalta, että suomalaisessa yhteiskunnassa ihmiset ovat aktiivisia ja tuovat omia huoliaan meille tänne eduskuntaan. Niinpä totean, että ilman muuta on selvää, että myös tämä aloite saa eduskunnassa asianmukaisen käsittelyn. Ymmärtääkseni tämä tulee varmaankin meille verojaostoon käsittelyyn, ja siellä sitten tulemme luonnollisesti asiasta kuulemaan asiantuntijoita ja muodostamaan kantaa.

Sen verran ehkä kerron tähän taustalle verojaoston tilanteesta, että nythän meillä on kaikki ensibudjetin verolait siellä, mikä tarkoittaa, että käytännössä me pääsemme tämän asian kuulemisiin sitten ensi vuoden alussa, tälle kaudelle meillä on nämä budjettilait meillä. Mutta kuten sanottu, niin asianmukainen käsittely ilman muuta tulee ja asia on tärkeä.

Minä ymmärrän hyvin tämän ihmisten huolen arjesta, sen sujuvuudesta ja sen kustannuksista. Äskenhän tuossa oli kyselytunnilla kovastikin keskustelua nimenomaan esimerkiksi juuri tämän elämisen kalleuden ongelmasta, ja bensiinin hinta-asiat olivat siinä esillä. Siitä varmasti saimme paljon jo alkua tälle keskustelulle, erilaisia perusteluja, ja saimme myös tietoa hallitukselta, mikä on heidän politiikkalinjansa kaiken kaikkiaan näissä asioissa. Siinä mielestäni on ihan myönteistä se, että ajatellaan tulevaisuutta ja tulevia polvia sillä, että lähinnä tietynlaisin tukitoimin kannustetaan oikeudenmukaista siirtymää. Oli myös tärkeää kuulla se linjanveto, minkä hallitus on toki jo aiemmin sanonut, että se ei aio bensaveroa missään nimessä korottaa.

Mehän olemme usein eduskuntana lausuneet siitä, että kun katsotaan tätä energian ja liikenteen verotuksen kokonaisuutta, isoa valtavaa kokonaisuutta, joka tulee muuttumaan koko ajan, niin silloin on otettava huomioon se, että olemme ympäristön ystäviä, että otamme huomioon oikeudenmukaisuuden sekä alueellisen tasa-arvon. Nämä ovat hyvin tärkeitä kysymyksiä, koska kyllä toki täytyy tiedostaa, että kaikilla ei ole mahdollisuutta tuosta vain lopettaa autoilua tai hommata sitten mahdollisimman vähäpäästöistä. Mutta uskon kyllä toisaalta, että näiden kannusteiden myötä ja maailmankuvan myötä tulee käymään niin, että voimme nähdä tulevaisuudessa aika piankin sitten siirtymää toisentyyppiseen ajoneuvokantaan. Siksi on erittäin tärkeää, että täällä eduskunnassa näistä asioista keskustellaan, tällä kertaa [Puhemies: Kiitoksia!] myös tämän kansalaisaloitteen myötä.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Antikainen, olkaa hyvä.

**17.12 Sanna Antikainen ps:** Kiitos, arvoisa herra puhemies! Liikennepolttoaineiden ennatyskorkeat hinnat ovat kurittaneet suomalaisten autoilijoiden taloutta pitkin syksyä, eikä

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

helpotusta ole näköpiirissä. Paikoin jopa 2 euroon nousseet pumppuhinnat vaikeuttavat etenkin haja-asutusalueiden asukkaiden liikkumista, kun muitakaan liikkumismuotoja ei ole saatavilla. Tämä hallituksen kurjistamiskäytäntö ajaa suomalaiset kotitaloudet loputtomaan ahdinkoon, jossa autoa työmatkoihin käyttävällä ei pian ole varaa käydä töissä polttoaineen hinnan takia. Suomen autokanta ei uusiudu päästöttömäksi viemällä autoilijoiden viimeisetkin rahat polttoaineverojen muodossa. Luulisi hallituksenkin ymmärtävän, että suomalaiset eivät aja vanhoilla autoilla omaksi ilokseen vaan siitä syystä, että muuhun ei vain yksinkertaisesti ole varaa.

Raakaöljyn raju hinnannousu yhdistettynä viimevuotiseen polttoaineveron korotukseen on luonut tilanteen, jossa yhä suurempi osuus kotitalouden käytettävissä olevista tuloista valuu auton tankkiin vähentäen samalla muuta kulutusta. Energiahintojen nousu näivettää suomalaisten ostovoimaa ja kurjistaa kansamme oloja samalla, kun hallitus yrittää kerätä irtopisteitä järjettömällä ilmastopolitiikalla, joka ei tarjoa tavallisille kansalaisille muuta kuin keppejä ja haittaveroja. Tässä vaiheessa on myös sanottava, että hallituksen on nyt sitten turha saarnata ilmastomuutoksesta — nimittäin kepit ja haittaverot ovat niin radikaaleja, koska Suomi haluaa olla hiilineutraali 2035, kun EU:n tavoite on 2050. Miksi ihmeessä meidän pitää asettaa näin kireitä tavoitteita, kun lisäksi Suomen osuus liikenteen aiheuttamista kasvihuonepäästöistä maailman mittapuulla on 0,15 prosenttia? Hallitus ja varsinkin vihreät, ottakaa järki käteen. Vaikka suomalaiset kulkisivat jatkossa vain kävellen ja viimeinen täällä sammuttaisi valot, niin maailma ei pelastu.

Arvoisa puhemies! Tämän kansalaisaloitteen tarkoituksena on lähettää eduskunnalle viesti siitä, että autoilijoiden kustannukset liikkumiseen ovat kasvaneet kestävämmälle tasolle. Aloitteen tekijät esittävät, että eduskunta ryhtyy kiireellisiin toimiin, jotta bensiinin ja dieselin hintaan vaikuttavat verot ja muut laissa säädettävät kustannukset saataisiin alemmalle tasolle. Mikäli liikennepolttoaineiden verotusta tarkastelee kansainvälisellä mittapuulla, Suomessa verotus on todella korkeaa. Esimerkiksi maaliskuussa 2020 bensiinin kulluttajahinnasta keskimäärin 60—70 prosenttia muodostui erilaisista veroista, dieselpolttonesteen hinnasta noin puolet.

Perussuomalaiset ovat esittäneet 25 prosentin veronalennusta sekä sähkö- että polttoaineveroille. Tämä helpottaisi merkittävästi suomalaisten jokapäiväistä elämää ja parantaisi etenkin pienituloisten ja haja-asutusalueiden asukkaiden tilannetta, jotka miettivät, riittävätkö rahat ruokaan ja lääkkeisiin. Kaupunkilaisvihreille voi olla yllätys, että ihmiset todella tarvitsevat autoa esimerkiksi pelkästään ruoan hankkimiseen, kun soratien varrella ei kulje metro, ratikka tai edes bussi ja taksiin ei pieneläkeläisellä yksinkertaisesti ole varaa — eikä muuten sairas vanhus pysty kävelemään tai pyöräilemään kauppaan kymmeniä kilometrejä, vaikka hallituksen uusi ympäristöministeri Kari kehui, kuinka hallitus on panostanut kävelyyn ja pyöräilyyn.

Arvoisa puhemies! Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka esitti viime vuonna, että fossiilisten polttoaineiden hinnannousua hyvitetäisiin pienituloisille, mikäli polttomoottoriautoa on pakko käyttää. Silloin A-studiossa vieraillut ministeri lupasi — tarkasti lainattuna — että ”rahaa ilmestyy tilille”, mutta sen sijaan, että rahaa olisi ilmestynyt tilille, ovat polttoaineiden hinnat karanneet käsistä. Haluaisin kysyä ministeri Harakalta, mikäli hän täällä nyt olisi, voisiko hän kertoa, milloin hänen lupaamansa rahat ovat tulossa pienituloisten ihmisten tileille. Niitä on nimittäin odotettu jo vuosia. Asialla olisi jo kiire. — Kiitos, arvoisa herra puhemies.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Ja edustaja Aittakumpu, olkaa hyvä.

**17.17 Pekka Aittakumpu kesk:** Arvoisa puhemies! Polttoaineiden hinnat ovat liian korkeat, kuten moneen kertaan tänään on jo todettu, mutta kyllä tosiasiat pitää silti tunnustaa, kun tästä tärkeästä asiasta keskustellaan. Toki tiedämme, että viimeaikainen bensiinin ja dieselin hinnan raju nousu johtuu öljyn maailmanmarkkinahinnan merkittävästä noususta. Se ei johdu veronkorotuksista.

Raakaöljyn hinta on yli nelinkertaistunut viime vuoden pohjalukemista. Tämä on valitettavasti näkynyt ja näkyy meillä Suomessa bensapumpulla. Tärkeintä olisi saada maailmanmarkkinahintaa alemmaksi. Jos jotain myönteistä haluaa tässä tilanteessa nyt tällä hetkellä nähdä, niin on ennakoitavissa, että maailmanmarkkinahinta tasaantuu ja lähtee selvään laskuun ensi keväällä. Tämä on pääteltävissä johdannaismarkkinoilla, joilla markkinat hinnoittelevat odotuksiaan.

Olen täysin samaa mieltä tämän kansalaisaloitteen kanssa siitä, että autoilun kustannukset ovat kasvaneet liian koviksi. Samoin pidän esillä pitämisen arvoisena sitä aloitteen huomiota, että vaikka suomalaiset kulkisivat jatkossa vain kävellen, vaikutuksemme maailman liikennepäästöihin olisi olematon. Näin ollen katsomme, etteivät ilmastosyyt ole kestävä perustelu polttoaineveron korotuksille. Tämä on hyvää tekstiä.

Haluan todeta, että hallitus ei ole tehnyt eikä ole tekemässä autoilun polttoaineiden veronkorotuksia ilmastosyistä. Polttoaineisiin tehtiin yli vuosi sitten kuluttajahintojen nousun mukainen indeksikorotus, joka sovittiin hallitusohjelmassa 2019 ja joka tosiaan tuli elokuun alussa 2020 voimaan. Nykyinen, paljon kovempi hintojen nousu, kuten jo todettua, johtuu maailmanmarkkinahinnasta, valitettavasti.

Myös edellinen hallitus, jossa kokoomus ja perussuomalaiset olivat mukana, joutui nostamaan polttoaineiden verotusta. Silloinkin kyse oli suunnilleen kuluttajahintaindeksin mukaisesta korotuksesta.

Ei kai kukaan näitä veronkorotuksia rakasta tai toivo, mutta tämä hallituskausittain tehty korotus johtuu ennen kaikkea siitä, että kyse on senttiverosta eikä prosenttiverosta. Jos kyse olisi prosenttiverosta, silloinhan vero olisi vielä hankalampi, sillä se voisi heilahdella rajusti maailmanmarkkinahinnan mukana. Käytännössä jokaisella vaalikaudella on nostettu polttoaineveroa, koska ne tosiaan ovat tällaisia senttimääräisiä veroja. Ellei niihin tehdä korotusta, niiden reaaliarvo suhteessa muihin hintoihin laskee. Joka kausi veroa on keskimäärin 5 senttiä nostettu, ja tämä korotus, joka nyt tehtiin, oli tuo 6—7 senttiä.

Mielestäni minkäänlaisia veronkorotuksia ei toki tarvita, eikä tarvita kansallista päästökauppaa. Erilaisia selvityksiä ja tiekarttoja liikenteen päästöjen vähentämiseksi on tehty, mutta on huomattava, että hallitus on ilmoittanut moneen kertaan ja hyvin selkeästi, että se ei tule tekemään polttoaineisiin veronkorotuksia, ja tästä pitää pitää huoli niin tämän hallituskauden aikana kuin seuraavan hallituskauden aikana, koska me olemme nyt nähneet — ja toki se on jo aikaisemminkin paikoitellen ja ajoittain nähty — miten nämä maailmanmarkkinahinnat vielä lisäävät kulkemisen kustannusta täällä Suomessa, missä tosiaan ei monin paikoin ilman autoa selviä.

Keskustan linja on, että autolla pitää voida myöskin ajaa puhtaalla omallatunnolla, että siitä ei tarvitse tuntea syyllisyyttä. Joukkoliikenteeseen tulee kannustaa siellä, missä se on mahdollista. Nykyisestä ja lähitulevaisuuden autokannasta tulee pikkuhiljaa ilmastoystävällisempää. Voimme vaikuttaa siihen lisäämällä biopolttoaineiden määrää, erityisesti bio-

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

kaasun saatavuutta, kuten tällä kaudella on tehtykin. Muitakin keinoja on, mutta ne kaikki pitää toteuttaa sillä tavalla, että ne eivät lisää autoilun kustannuksia vaan mieluummin alentavat.

Siinä tämä kansalaisaloite on aivan oikealla tiellä, että se kiinnittää huomiota tähän tärkeään asiaan, ja kiitän kaikkia aloitteen allekirjoittaneita ja sen toimeenpanijoita.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Myllykoski, olkaa hyvä.

**17.23 Jari Myllykoski vas:** Arvoisa herra puhemies! Ensinnäkin samoin kiitän aktiivisia kansalaisia, jotka nostavat asian, joka heille on tärkeä, eduskuntaan käsiteltäväksi, ja siinä mielessä toivon, että sitten valtiovaroissa veropuolella asia saa asiallisen ja, kuten uskonkin, mietintöön johtavan näkemyksensä.

Maaseudulla kulkeminen on tällä hetkellä työmatkalaisille haasteellista joukkoliikenteen puuttumisen vuoksi, mutta tässä yhteydessä en voi olla nostamatta esiin sitä, että meidän kilometrikorvausjärjestelmämme on ehkä edelliseltä vuosituhannelta, ei aivan ehkä suuruudeltaan mutta lähestulkoon. Meillä seitsemän- ja puolensadan euron omavastuun jälkeen voidaan verotuksessa vähentää oman auton käytöstä 25 senttiä kilometriltä aina 7 000 euroon asti. Voin kertoa teille, että kun Rovaniemeltä käydään Suurikuusikossa Kittilässä töissä — yhteen suuntaan 150 kilometriä — niin se 7 000 euron raja tulee kyllä aika nopeasti vastaan.

Meidän lainsäädäntöä on muutettu niin, että töissäkäyntialueeseen on tullut yksi 30 kilometriä lisää, mutta tämä kilometrikorvausjärjestelmä ei ole elänyt siinä samassa ajassa. Nyt tämän kansalaisaloitteen pohjalta olisi hyvä käydä samassa yhteydessä ainakin keskustelu siitä, tulisiko meidän töissäkäyväiden, jotka joutuvat käyttämään omaa autoaan, tehdä joitakin järjestelyjä, pitäisikö esimerkiksi ruveta palkitsemaan niitä, jotka luopuvat oman auton käytöstä ja menevät niin sanotulla kimppekyydillä. Sitä kyllä tehdään, ja jokainen kirjoittaa verovähennyksiä, kun käydään Helsingissä keikkatöissä. Jokainen kyllä osaa ne tehdä, mutta jospa kannustettaisiin toiseen suuntaan. Sille, kuka kyytii, tulee se 2 senttiä per henkilö sinne, mutta myös tälle, joka luopuu siitä oman auton käytöstä ja tekee omalta osaltaan ilmastoteon, kun ei ole sitten itse ajamassa, pitäisi saada siitä verotuudesta osansa. Eli kannustettaisiin enemmän kimppekyyteihin, mutta siellä olisi myös porkkana niille, jotka oman auton käytöstä luopuvat.

Joka tapauksessa, arvoisa puhemies, näen kyllä tärkeänä, että me pystyttäisiin nyt tämän kansalaisaloitteen pohjalta käymään se keskustelu, että kun julkinen liikenne on niin heikkoa kuin se onkin, niin katsottaisiin töissäkäyntialueiden sisällä ja niiden ulkopuolella olevien kilometrikorvausten verotuksellista helpottamista. Se ei ole ilmastoteko, mutta jos me haluamme kohtaantumisongelmia työmarkkinoilla vähentää, niin yksi tapa on juuri se, että säilyy se kannustavuus tehdä työmatkaa päivittäin pidemmällekin. Jos koti on nyt vaikkapa Nakkilassa, niin jos työpaikka tulisi Udestakaupungista autotehtaalta, sinne ei julkista kyllä kulje, tai jos käydään jossain muualla kauempana töissä, joten kaupunkiseuduilla on aivan selvää, että kyllä sen työn vastaanottamisen houkuttelevuus on tärkeää säilyttää, ja tämä on yksi osa sellaista. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Koskela, olkaa hyvä.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

17.27 **Jari Koskela ps:** Arvoisa herra puhemies! Kiitos käsittelyssä olevan kansalaisaloitteen taustahenkilöille ja kaikille allekirjoittajille. Aloite keräsi yli 100 000 kannattajaa lyhyessä ajassa. Tämä on painava viesti päättäjille siitä, että autoilun kustannukset ovat tällä hetkellä aivan liian korkeat.

Suomi on pitkien etäisyyksien maa, jossa auto on suurelle osalle välttämättömyys. Autoilu onkin ollut valtiolle yksi varmimmista verotulojen lähteistä. Veroruuvia ei voi kuitenkaan kiristää loputtomasti. Autoilun kustannusten nousun vaikutukset työhön ja yrittäjyyteen sekä ihmisten vapaa-aikaan ovat nyt aivan liian suuret, ja näyttää siltä, että ne tulevat yhä kalliimmiksi. Autoilua halutaan siis verottaa myös ilmastomuutoksen vastaisen taistelun nimissä. Autokantaamme halutaan sähköistää, ja polttoaineverojen toivotaan saavan kuluttajat vaihtamaan polttomoottoriauto sähköautoon. Fossiilittoman liikenteen tiekartan mukaan vuonna 2030 Suomessa pitäisi olla jopa 700 000 sähköautoa.

Mietitäänpä tätä pieni hetki. Sähköautoja on tällä hetkellä liikenteessä noin 15 000. Suomalaiset ajavat keskimäärin 3 600 euron henkilöautoilla. Sähköauton keskimääräinen hinta on yli 50 000 euroa. Millä rahalla suomalaisten pitäisi saada autokanta sähköistettyä? Parintuhannen euron hankintatukikaan ei riitä erotuksen tasoittamiseen. Vaikuttaa hyvin epärealistiselta tämä yhtälö.

Huomioitavaa on myös, että sähköauto ei automaattisesti ole ympäristölle parempi kuin polttomoottoriauto, koska sähköauton valmistus tuottaa päästöjä enemmän kuin polttomoottoriauton valmistus. Juuri hiljattain saimme lukea Volkswagenin tekemän tutkimuksen, minkä mukaan sähköauto alkaa olla ympäristölle parempi vasta 146 000 ajatun kilometrin jälkeen. Huomionarvoista on, että hallitus harjoittaa politiikkaa, jolla pyritään vähentämään autoilua: keskittämistä, panostuksia kävelyyn ja pyöräilyyn sekä julkiseen liikenteeseen. Jos sähköautolla ei ajeta riittävästi, ne ovat nykyistä autokantaa haitallisempia ympäristölle. Sähköautojen määrän lisääminen edellyttää sitä, että ajokilometrien määrä pysyy korkeana.

Sähköistämisen sijaan olisi ehkä parempi antaa autoilijoille mahdollisuus hankkia vähempipäästöisiä polttomoottoriautoja. Biodieselautot voivat olla yksi ympäristöystävällinen vaihtoehto. Tiedämme, että Neste on tuonut markkinoille sataprosenttisesti tähteistä ja jätteistä valmistetun dieselin, johon olisi syytä panostaa. Ja tiedämme myöskin, että vetyautot ovat ilmastoystävällisempiä kuin sähköautot.

Autoilun kustannukset ovat korkeat, ja pumpuilla on jo ylitetty 2 euron kipurajakin. Kehitys on ikävä, ja valitettavasti näyttää siltä, että vielä pahempaa on luvassa. EU:ssa on valmisteilla uusi tieliikenteen ja rakennusten fossiilisten polttoaineiden päästökauppa, joka tulee korottamaan niin asumisen kuin liikkumisenkin hintaa tuntuvasti. Tästä uudesta päästökaupasta kerättyjä euroja ohjattaisiin EU:n omien varojen järjestelmään eli uudella päästökaupalla kaiken lisäksi lisättäisiin unionin valtaa ja myöskin liittovaltiokehitystä. Liikenne- ja viestintäministeriön selvityksen mukaan mahdollinen kansallinen tieliikenteen päästökauppa voisi puolestaan nostaa pumppuhintoja jopa 72 sentillä bensiinin kohdalla ja 52 sentillä dieselin kohdalla.

Arvoisa herra puhemies! Se, nostetaanko polttoaineen hintaa polttoaineveron vai uuden päästökaupan avulla, on kuluttajalle aivan yhdentekevää. Liikkumisen hinta tulee nousemaan tällä nykypolitiikalla aivan kohtuuttomasti, ja se erityisesti rokottaa maaseutua ja harvaan asuttuja alueita. Kansalaisaloitteessa esitetty huoli on perusteltu, ja siinä vaadittu nestemäisten polttoaineiden valmisteveron 50 prosentin alentaminen saa toivottavasti vastakaikua myöskin täältä eduskunnasta. — Kiitos.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Juvonen, olkaa hyvä.

**17.32 Arja Juvonen ps:** Arvoisa herra puhemies! Hyvät kansanedustajat! Käsittelyssä on kansalaisaloite polttoaineveron alentamiseksi. Myös minä kiitän aloitteen valmistelijoita ja sen allekirjoittaneita. Yli 100 000 allekirjoittajaa on kertonut oman kantansa tähän meitä jokaista koskettavaan asiaan.

Pitkien välimatkojen Suomessa auto on välttämätön. Sillä mennään töihin, viedään lapsi päivähoitoon, sillä tehdään ruokaostokset ja sillä mennään lääkäriin. Se on kulkuväline, jolla maaseudulla liikutaan paikasta toiseen. Monet ikäihmiset pääsevät liikkumaan juuri sen takia, että heillä on vielä se oma auto.

Polttoainevero on liian korkea, ja autoilun hinta on liian korkea tällä hetkellä. Se juontaa kyllä juurensa hallituksen tavoitteeseen olla maailman ensimmäinen hiilineutraali valtio vuoteen 2035 mennessä, jotta Suomi olisi maailman ensimmäinen hiilineutraali valtio. Tämä tavoite on liian kireä. Kansalaisen kukkarolla käydään, jotta tähän tavoitteeseen päästäisiin.

Polttoaineveron korotukset heikentävät syrjäseutujen asukkaiden pärjäämistä mutta vaikuttavat myös yrityksiin ja yrittäjiin. Kuljetusalan kustannusten nousut ovat kohtuuttomia, ja tästä me saamme kaikki varmasti paljon palautetta.

Pitkien etäisyyksien ja harvan asutuksen maassa hyväkuntoinen tieverkosto on keskeinen perusedellytys kansalaisten tasa-arvoiselle kohtelulle. Kuitenkin tämä tieverkko, joka on kansallisomaisuuttamme, on rapautumassa. Korjausvelka on iso, ja vaikka autoilusta kerätään vuodessa yli 8 miljardia euroa veroa, niin silti teiden kunnossapitoon ei palauteta edes 3:a. Tämähän tuntuu aivan uskomattomalle. Tiet ovat suorastaan vaarallisessa kunnossa, tehdään hätäpaikkauksia, ja kautta maan olisi tarvetta kunnossapidon lisäksi myös valtateiden uusiin investointeihin. Erityisesti moottoripyöräilijöiltä tullut viesti on vakava. Hätäpaikkaukset ovat hengenvaarallisia tuolla teillä, ja tälle tulisi tehdä jotakin.

Tein aikoinaan aloitteen, että lähihoitajan liksan on alettava kakkosella, ja se olisi oikein, mutta se, että bensiinin hinta alkaa kakkosella, on kyllä todellakin väärin. Viesti kansalaisilta ympäri Suomen on se, että aamulla joutuu miettimään, minne lähtee kotoa, jotta ei tulisi sitä bensiiniä käytettyä.

En vastusta sähköautoja, pidän niitä ihan hyvänä vaihtoehtona niille, joille se on mahdollista, mutta harmittelen sitä, että suomalaiset eivät voi ostaa sähköautoa sen kalleuden takia. On tutkittu, että suomalaiset ajavat erittäin vanhoilla autoilla, ja tämäkin on paitsi rahakysymys myös turvallisuuskysymys siellä liikenteessä, ja olisi toivottavaa, että myös näihin voisimme vastata ja saada vastauksia, millä tavalla suomalaista autokantaa saadaan uudemmaksi ja turvallisemmaksi ja miten ihmisillä olisi varaa ostaa näitä autoja. Ja kyllä, bensiinin hinta ratkaisee myös siinä, ostaako ihminen auton, varsinkin sen uuden auton. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

**17.36 Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Mustat pilvet leijuvat suomalaisen yksityisautoilun tulevaisuuden yllä. Tilanne bensatankeilla on jo katastrofaalinen polttoaineen hinnan hätyytellessä 2 euron rajaa. Kansalaisaloite tähtää polttoaineiden hinnan alentamiseen ennen kaikkea verotusta muuttamalla. Tämän kansalaisaloitteen ehdotusten toteuttaminen olisikin suuri helpotus suomalaisille autoilijoille, etenkin heille, joilla ei ole varaa

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

ostaa kallista sähköautoa. Kiitos aloitteen tekijöille ja kiitos myös yli 100 000 allekirjoittajalle.

Hallituksen pitäisi kuunnella autoilijoiden sekä teollisuuden toimintaedellytysten ja toimivan kansantalouden puolestapuhujien hätähuutoja, mutta Marinin hallituksen fossiilittoman liikenteen tiekartta tähtää kuitenkin kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen puolittamiseen jo vuoteen 2030 mennessä. Eikä siinä vielä kaikki: vuoteen 2045 mennessä on tavoitteena liikenteen nollapäästötason saavuttaminen. Näillä toimilla maaseutu tyhjenee vauhdilla.

Käytännössä päästöjen puolittaminen vajaan 10 vuoden kuluessa on äärimmäisen kova tavoite, mikä tarkoittaa valitettavasti sitä, että autoilun kustannukset jatkavat nousuaan, vaikka ne ovat jo nyt aivan kestävämmällä tasolla. Polttoainevero edustaa hallitukselle tärkeintä päästönohjauskeinoa. Tämä hallituksen polttoaineveron ruoska sivaltaa autoilijoita aina, kun hallitus kaivaa lisäeuroja punavihreän politiikkansa rahoittamiseen.

Autoilun kallistumisella on moninaiset seuraukset niin ihmisten kuin tavaroidenkin liikkuvuuteen. Niin kansalaiset kuin talouskin kärsivät. Lisäksi polttoaineen ankarampi verottaminen lisää ihmisten välistä epätasa-arvoa postiosoitteen perusteella. Tätä vaikutusta voimistavat monien kuntien talousvaikeudet, jotka ajavat niitä keskittämään palveluja entisestään. Tämän seurauksena ihan tavallinen arkiasiointi kallistuu sitä enemmän, mitä syrjemmässä asut, ja se ei ole reilua.

Arvoisa puhemies! Sen sijaan, että kuritetaan suomalaista autoilijaa ja isketään samalla kapuloita talouden rattaisiin säästöt mielessä, hallitus olisi voinut edes yrittää puuttua Suomelle äärimmäisen epäedulliseen EU:n elpymispakettiin, joka vie miljardeja euroja veronmaksajien rahaa Etelä-Eurooppaan. Poliitiikan teko on kyllä arvovalintoja, mutta hallitukselta tuntuu unohtuneen täysin vastuu ajaa suomalaisten veronmaksajien etua — ja nyt autoilevien etua, ennen kaikkea.

Suomen osuus liikenteen aiheuttamista kasvihuonepäästöistä on koko maapallolla 1,5 promillea, eli toivon tosiaan suhteellisuudentajua asioihin. Maaseutu on pidettävä elinvoimaisena — palvelut, ruoantuotanto, teollisuus — koska tämä koituu lopulta kaikkien kansalaistemme hyväksi — ja kyllä vain, lopulta myös ympäristön. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Malm, olkaa hyvä.

**17.40 Niina Malm sd:** Arvoisa herra puhemies! Haluan kiittää kansalaisaloitteen tekijöitä siitä, että he kantavat huolta työntekijöiden asemasta maailman murroksessa. Me SDP:ssä jaamme tämän huolen. Ilmastonmuutoksen vaatimat toimet on tehtävä niin, että maksajiksi eivät joudu duunarit.

Hallitus on korottanut tällä kaudella polttoaineiden verotusta kerran, mitä kompensoitiin alentamalla tuloveroja sekä korottamalla etuuksia. Tämä on käytännön esimerkki siitä, mitä tarkoitamme sosiaalisesti oikeudenmukaisilla ilmastotoimilla. Kulutusta on ohjattava ilmaston ja ympäristön kannalta kestäviin vaihtoehtoihin, mihin verotus on tehokas väline, mutta taloudellisen taakan oikeudenmukaista jakautumista on edistettävä kierrättämällä verotuloja takaisin myös kotitalouksille. Lisäksi ekologisten vaihtoehtojen käyttöönottoa on niiden hintojen laskua odotellessa tuettava valtion taholta, kuten tämä hallitus myös on jo tehnyt.

Arvoisa puhemies! Bensen ja dieselin verotuksen alentaminen ei valitettavasti ole kestävä eikä järkevä ratkaisu autoilevien ihmisten elinkustannusten kohtuullistamiseen. Lap-

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

peenrannan teknillisen yliopiston professori Esa Vakkilainen kertoo, että halpa öljy on jo loppunut maailmasta. Aikanaan kustannukset olivat muutamia kymmeniä taaloja barrelilta, mutta nykyisin öljy on jo 100 dollaria per barreli. Uusia esiintymiä löytyy enää vain arktisilta alueilta ja meristä, ja niiden poraaminen on erittäin kallista ja vaarallista. Vakkilaisen mukaan öljy ei siis varsinaisesti tule loppumaan, mutta siitä tulee väistämättä liian kallista käytettäväksi. Siksi tässä vaiheessa yli puolentoista miljardin euron ottaminen valtion tulopuolelta polttoaineveroa alentamalla ei olisi järkevää. Öljy tulee jatkamaan kallistumistaan joka tapauksessa, joten halventamalla bensiinin hintaa ja lisäämällä sen kulutusta hetkellisesti tukisimme ennen kaikkea Saudi-Arabian öljyseikkejä ja Putinin lähipiirejä, kuten liikenneministeri Timo Harakka jo viime keväänä tässä salissa osuvasti ilmaisi. Jos sain vaiheessa öljyn maailmanmarkkinahinta söisi tämän veroalen joka tapauksessa ja suomalaisille jäisi käteen vain satojen miljoonien eurojen lovi valtion kirstuun.

Sen sijaan, arvoisa puhemies, meillä on muita vaihtoehtoja. Muun muassa Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa tällä hetkellä etsitään vaihtoehtoja myös polttomoottoripolttoaineisiin. Ja ilokseni huomasin viime syksynä Jyväskylän Suurajoissa, että siellä ensimmäistä kertaa ajettiin täysiverisellä ralliautolla synteettisellä polttoaineella tehohävikkejä saamatta. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Mäkelä, olkaa hyvä.

**17.43 Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Kommentoisin edustaja Malmin äskeiseen puheenvuoroon niin, että muistan itse, kun olin koulussa ala-asteella 80-luvulla, niin jo silloin peloteltiin öljyn loppumisella, jonka piti tapahtua lähivuosisikymmeninä. Elikkä ei siinä ole mitään uutta, [Niina Malmin välihuuto] ja ne sadat miljoonat eurot, mitä kenties polttoaineverosta alennettaisiin, siirtyisivät aivan tavallisten suomalaisten perheiden kulutettavissa olevaan rahaan sen sijaan, että ne menisivät valtion loputtomaan kassaan.

Mutta tämä kansalaisaloite on kannatettava ja hyvä avaus, jo ties kuinka mones lajissaan, ja tämä viesti, mikä näistä kansalaisaloitteista tänne eduskuntaan tulee polttoaineen hinnasta, on otettava vakavasti. Tämä kaikkihan on oireilua siitä, että meillä Suomessa autoilusta on tehty varsin epäterveellä ja kansainvälisesti oudollakin tavalla valtiontalouden lypsylehmä. En tiedä, onko missään muualla maailmassa vastaavaa järjestelmää, että liikenteestä kerättäisiin 8 miljardia veroa ja siitä palautettaisiin 2 miljardia teiden ylläpitoon ja loput käytettäisiin valtionkassan katteena. En tiedä, onko missään muualla maailmassa vastaavaa järjestelyä.

Suomessahan tätä tilannetta on entisestään pahennettu sillä, että näitä autoilun verotusasioita on siirretty sidotuksi päästöihin, eli tilanne on se, että kun valtio saavuttaisi tavoitteensa siitä, että liikenne sähköistyisi, niin veropohja menetettäisiin. Eli ollaan pahemmassa tilanteessa kuin aiemmin, kun vuosikymmenten aikana on saatu aikaan tämä tilanne, että Suomessa on sivistyneen länsimaailman vanhin ja kulunein ja halvin autokanta. Se on saatu aikaan autoverolla, ja kun nyt sitten polttoaineen verotusta nostetaan, niin sillä saadaan aikaan se, että ne käyttökustannukset entisestäänkin kasvavat.

Mutta mitä tälle asialle pitäisi tehdä? Äsken kyselytunnilla hallitus väitti, että polttoaineen hinta johtuu ennen kaikkea nousseista maailmanmarkkinahinnoista. Ehkä näinkin — maailmanmarkkinahinnat kiistämättä ovat nousseet — mutta toiselta puolelta on myös niin, että 70 prosenttia bensiinin hinnasta muodostuu erilaisista veroista. Toki siitä osa muodostuu arvonnäköveroista, jota peritään kaikista muistakin hyödykkeistä, mutta jos otet-

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

taisiin pois vain nämä rangaistusverot, ympäristöverot, bensiinin hinnasta, niin pumppuhinnassa puhuttaisiin jotakuinkin vähän reilun euron hintatasosta tällä hetkellä, jos polttoainetta ei verotettaisi erikseen rangaistusveroilla.

Pitää muistaa, että esimerkiksi julkisen liikenteen lipuista, HSL:n lipuista, puolet rahoitetaan veronmaksajien subventiolla, kun samaan aikaan polttoaineen hinnasta maksetaan 70 prosenttia veroa. Eli onhan tämä kuvio aivan pääläellään.

Perussuomalaiset ovat esittäneet polttoaineverotukseen ja sähkön verotukseen 25 prosentin alennusta. Se kuulostaa suurelta, ja hallitus tietysti ihmettelee, että mistä rahat. Kuitenkin samaan aikaan hallitus on varannut julkisen talouden suunnitelmaan 7 miljardia rahaa tähän ennen aikaiseen hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseen. Mitä jos sieltä 7 miljardista rahaa, joka nyt siirrettäisiin päästökaupalla muiden Euroopan maiden hyväksi — niiden hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamiseen — siirrettäisiinkin nyt vaikka ne muutama sata miljoonaa suomalaisen palkansaajan, kuluttajan ostovoimaan siten, että lasketaan tätä polttoaineveroa? Kaikkihan me varmasti ymmärrämme sen, että siitä seuraisi myös dynaamisia vaikutuksia kotimaiseen kulutukseen, eli ei se raha mihinkään häviä. Kyllä sille tavalliselle ihmiselle, joka polttoainelaskujensa kanssa tuskailee ja kaikkien muidenkin laskujensa kanssa tuskailee, se ehkä kolminumeroinenkin summa kuukaudessa tulisi tarpeeseen: vakuutusmaksujen maksamiseen, harrastusmaksujen maksamiseen, lämmityskulujen maksamiseen, lehtitilausten maksamiseen, nettilaskujen maksamiseen ynnä muuhun. Se olisi paljon parempaa käyttöä kuin valtion kirstuun laittaminen polttoaineveron muodossa.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Essayah poissa. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

**17.47 Juha Mäenpää ps:** Arvoisa puhemies! Meillä on täällä nyt käsittelyssä kansalaisaloite nimeltä ”Polttoaineveron alentaminen”, ja kysimme tästä samasta kysymyksestä jo kyselytunnilla perussuomalaisten voimin. Silloin en saanut puheenvuoroa, joten kysynpä ne nyt tässä sitten tältä salilta.

Arvoisa puhemies! Kerron Samista. Sami on sähkömies, yksinhuoltaja, kaksi lasta. Pitkien työmatkojen takia ja korkean työn verotuksen sekä polttoaineveron takia Samille jää vain 80 euroa enemmän työssä käymällä kuin työttömänä ollessaan — tämä siis, kun ottaa polttoainekulut huomioon. Olisin kysynyt arvoisalta liikenneministeriltä, millä sanoilla voisitte kannustaa Samia jatkamaan työntekeään — ja nyt viittaa myös aikaisempaan kysymykseen siitä, milloin sitä rahaa ilmestyy tilille.

Viime vuonna, kun hallitus korotti polttoaineen verotusta, kiistettiin se ja sanottiin, että se on indeksikorotus, vaikka se oli oikeasti veronkorotus. Jos otetaan lähtövuodeksi esimerkiksi vuosi 1974, jolloin polttoaine maksoi 1 markka 20 penniä, ja siitä elinkustannusindeksillä kun lasketaan tähän nykyhetkeen, niin polttoaine saisi maksaa 1 euron ja 20 senttiä. Elikkä jos se oli indeksikorotus, niin nähdäkseni sitä pitäisi aivan ehdottomasti nyt siten laskea. Pitäisi hallituksen pysyä johdonmukaisena, jos veronkorotuksia alkaa naamioimaan indeksikorotuksiksi.

Arvoisa puhemies! Ensinnäkin suuri kiitos aloitteen vastuuhenkilöille Miko Bergbom, Laura Jokela, Ville Muilu, Minna Partanen ja Jonni Levaniemi. Kannatusilmoituksia tähän kertyi huimat 106 315 kappaletta, ja nämä tulivat vielä lähestulkoon ensimmäisten päivien aikana. Tämä on huikea suoritus kerrassaan. Tervehdin aloitetta erityisellä lämmöllä.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

Kuten aloitteen tekijöiden esittelytekstissä todetaan, sen tarkoituksena on lähettää eduskunnalle viesti siitä, että autoilijoiden kustannukset liikkumiseen ovat kasvaneet kestävämmälle tasolle. Kansalaisaloite esittää, että eduskunta ryhtyy kiireellisiin toimiin, jotta bensiinin ja dieselin hintaan vaikuttavat verot ja muut laissa säädettävät kustannukset saataisiin alemmalle tasolle.

Aloite kuvaa hyvin maamme erityispiirteitä. Suomi on pitkien välimatkojen maa, ja henkilöauto on monelle ainoa realistinen kulkuneuvo työmatkoihin, arjen pyörittämiseen ja liikkumiseen paikasta toiseen. Lisäksi tasavaltamme on Euroopan unionin harvimmassa asuttu. Polttoaineiden korotukset osuvat aina pahiten syrjäseudulla asuviin ihmisiin, mikä on omiaan lisäämään alueellista epätasa-arvoa. Huomautankin tässä yhteydessä, että erityisesti Lapissa lähikauppa ei ole aina muutaman sadan metrin päässä vaan se voi olla muutamien kymmenien kilometrin päässä.

Arvoisa puhemies! Taloustutkimuksen tutkimusjohtaja Pasi Holm totesi alkuvuodesta, että energian hinnat ovat nousseet voimakkaasti tänä vuonna ja hinnat jäävät korkealle tasolle myös tulevina vuosina. Arvioiden mukaan liikennepolttoaineiden hinta olisi ensi vuonna jopa 20–35 prosenttia korkeampi kuin vuonna 2021. Autoilijoiden kärsiessä jo muutenkin ei valtion tule hankaloittaa tilannetta entistä enempää.

Vaikka Ruotsi on huono esimerkki esimerkiksi maahanmuuttopolitiikan saralla, niin nyt voisimme ottaa sieltä mallia. Ruotsin valtiopäivät hyväksyi aivan vasta opposition esittämän budjetin. Siinä liikennepolttoaineiden ja ansiotulojen verotusta kevennetään. Suunta oli yleisestikin selvä: lisää työtä ja vähemmän veroja.

Arvoisa puhemies! Matala polttoainevero edesauttaa ihmisten työllistymistä, lisää kotimaan matkailua ja tukee yritysten mahdollisuuksia kasvuun. Kansalaisaloitteen läpimeno antaa erittäin vahvan viestin eduskunnalle: ei enää kapuloita rattaisiin, nyt riittää autoilijoiden kurjistaminen.

Keskustapuolue on paljon puhunut maakunnista, ja suuntaan katseeni nyt erityisesti keskustalaisia edustajakollegoitani kohti — joita ei kyllä täällä salissa ole yhtäkään, elikkä ilmeisesti pitää katsoa tänne pöydän alle tai jonnekin muualle. Kuuletteko te hätähuutoa maakunnista? — Kiitoksia.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Totean sen, että eduskunnassa on tällä hetkellä näitä poikkeussääntöjä liittyen tähän koronatilanteeseen ja uskon, että moni edustaja kuuntelee keskustelua salin ulkopuolella omassa työhuoneessaan. — Edustaja Östman, olkaa hyvä.

**17.53 Peter Östman kd:** Arvoisa puhemies! Aivan niin kuin tässä kansalaisaloitteessa todetaan, korkea polttoainehinta iskee kovaa monen suomalaisen mahdollisuuksiin käydä töissä ja selvitä arjestaan. Siksi kristillisdemokraatit esittävät vaihtoehtobudjetissaan polttoaine- ja energiaveron kevennyksiä tilanteessa, jossa bensiinin litrahinta hipoo 2:euroa. Hallituksen pitää herätä näkemään, että tämä koskettaa kaikkein eniten tavallisia työssäkäyviä kansalaisia ja vähävaraisia etenkin syrjäseudulla, niin kuin moni kollega tässä on muistuttanut.

Korkeilla polttoainehinnoilla on vaikutusta myös Suomen teollisuuden kilpailukykyyn sekä maatalouden kannattavuuteen ja sitä kautta myös ruokaturvaan, koska polttoaineet ovat iso osa maatalouden kulurakennetta. Ja vaikka hallituksen edustajat tässä sanovat, että hallitus ei aio nostaa polttoaineveroa enää korkeammalle, tosiasia on, että hallitus on eri

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

verotuskeinoin suosinut voimakkaasti esimerkiksi sähköautoilun kasvua. Sähköauton au-  
toveron poistaminen on valtiovaroissa huomenna ratkaisevassa käsittelyssä, joten asia on  
siinä mielessä hyvin ajankohtainen.

Arvoisa puhemies! On syytä muistaa, että sähköautoissa on monta ongelmaa, kuten la-  
tausinfra. Sähköautojen samoin kuin vety- tai biokaasuautojen yleistymisessä kriittisiä  
ovat hyvin saatavilla olevat lataus- ja tankkausmahdollisuudet. Lisäksi diesel tulee Suo-  
men kuljetusalan yhdistysten liiton arvion mukaan olemaan kuljetusliikenteen käytössä  
vielä vuosikymmeniä. Neljä eri energianlähdetä tarkoittaisi neljää täysin erilaista tank-  
kaus- ja latausinfraa. Tämä koskee sekä huoltoasemaverkostoa että sähköautojen osalta  
myös ihmisten koteja. Sähköautot olisivat parhaimmillaan kaupunkialueilla, mutta taloyhtiöissä on hyvin niukasti latausmahdollisuuksia — sähköauton hankinta on yhä mahdollis-  
ta vain varakkaille omakotiasujille. Lisäksi sähköautojen toimintavarmuus arveluttaa eri-  
tyisesti pitkien etäisyyksien maaseudun asukkaita, ja aiheellisestikin. Olennainen kysy-  
mys on, miten hallitus aikoo edistää sähkön, biokaasun ja vedyn latausinfraan rakentamista  
ja mitä näistä tullaan sitten loppujen lopuksi priorisoimaan. Tiedämme, että tämä kysymys  
liikenteen verotuksen tulevaisuudesta on edelleen ratkaisematta. Liikenne on valtiolle val-  
tava verotulojen lähde. Täällä kyselytunnilla kysyttiin, tuleeko meillä kilometripohjainen  
käyttömaksu. Entä kompensoidaanko se maaseudulla asuville veronpalautuksilla? Seu-  
rauksena olisi soten rahoitusmallin veroinen uusi verohimmeli, jossa ihmiset vaihtavat ko-  
tikuntaa veroedun vuoksi. Vai saammeko kenties kilometripohjaisen järjestelmän, jossa  
valtio seuraa jokaisen auton olinpaikkaa joka hetki?

Arvoisa puhemies! Kansalaisaloite autoilun korkeista kustannuksista on hyvin ajankoh-  
tainen, ja olisi jo korkea aika saada vastaus siihen, mikä on hallituksen ajatus liikkumisen  
verotuksen tulevaisuudesta. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Totean, että tälle asialle varattu 60 minuuttia  
on kulunut umpeen tältä erää. Asian käsittely keskeytetään, ja asian käsittely jatkuu tässä  
istunnossa muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 17.58.

---

Asian käsittelyä jatkettiin kello 19.04.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa  
keskeytetyn asiakohdan 6 käsittelyä. — Keskustelu jatkuu. Edustaja Kankaanniemi, olkaa  
hyvä.

**19.04 Toimi Kankaanniemi ps:** Arvoisa herra puhemies! On siis kansalaisaloite poltto-  
nesteiden hinnan veron alentamisesta käsittelyssä, ja tämä nyt jatkuu. Ensinnäkin haluan  
kiittää aloitteesta ja sitten totean, että kireä verotus on yleensä ongelma siinä mielessä, että  
se tappaa monenlaisen aktiivisuuden, työnteon ja yrittämisen ja sitä kautta vaikuttaa kiel-  
teisesti ostovoimakehitykseen ja vie kilpailukykyä. Siksi on tärkeää, että tätä polttonestei-  
den verotusta mietitään myös osana niitä keskeisiä tekijöitä, jotka kansantaloudessa ovat  
mukana.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

Meillä on perusongelma nykyisellä hallituksella siinä, että se on asettanut kohtuuttoman ilmastopoliittisen tavoitteen, hiilineutraalisuustavoitteen, vuoteen 2035, kun EU:ssa se on 2050 ja Ruotsissa 2045. Tämä tavoite johtaa siihen, että meillä tieteen tai tietämättä toimitaan siten, että koko kansantalous, työllisyys ja ihmisten toimeentulo vaarantuvat ylikireän tavoitteen johdosta. Se johtaa myös helposti siihen, että tehdään vääriä investointeja, jotka vanhenevat ja ovat kalliita eivätkä ole edes ilmastotavoitteille optimaalisen hyviä. Tässä mielessä sitä puolta pitää tässä polttoainekysymyksessä hyvin tarkkaan miettiä.

Nyt on tulossa päästökaupan laajennus liikennepolttonesteisiin ja asuinrakennusten lämmittämiseen. Asiahan on käsittelyssä valiokunnissa. Tämä laajennus johtaa polttonesteiden hinnan korottumiseen edelleen, ja siihen etsitään nyt sitten kompensatiota vähävaraisille. Kompensatiomalli on sellainen, että siitä hyötyisivät lähinnä Italian, Espanjan, Ranskan ja muutamien muiden EU-maiden vähävaraiset, niin sanotut energiaköyhät, mutta Suomessa tämä vastaava ongelma, joka meille iskee kuitenkin vielä pahempana kuin mainittuihin maihin, katsottaisiin niin, että korvataan asumis- ja toimeentulotuella, eli Suomi maksaisi kahteen kertaan tämän laskun.

Arvoisa puhemies! On tärkeää, että pyritään alentamaan polttonesteiden hintoja ja näin elvyttämään kansantaloutta. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Piirainen poissa, edustaja Kotiaho poissa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

### 7. Lakialoite laiksi luonnonsuojelulain 49 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 19/2021 vp Jari Myllykoski vas ym.

*Lähetekeskustelu*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ympäristövaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 45 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Avaan keskustelun. Esittelypuheenvuoro, edustaja Myllykoski, olkaa hyvä.

*Keskustelu*

17.58 **Jari Myllykoski vas** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puheenjohtaja! [Toimi Kankaanniemi: Puhemies!] — Puhemies, mutta arvoisa kuitenkin.

Nyt käymme lähetekeskustelua lakialoitteesta laiksi luonnonsuojelulain 49 §:n muuttamisesta, jonka tarkoituksena on mahdollistaa lintudirektiivin 9 artiklan 1 kohdan mukaisella poikkeusluvalla tapettujen valkoposkiahvien ja merimetsojen haltuunotto ja hyödyntäminen. Olemme tilanteessa, missä hallitusohjelmaan on kirjattu tavoite ruokahävikin pienentämisestä. Kun katselee noita leipäjonoja, vaikkapa Hurstin leipäjonoa, niin korttelia kiertävä väki jonottaa ruokaa, ja luonnonsuojelulain tulkinnan mukaan me joudumme kar-

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

kotusmielessä kohden ammutun linnun joko hautaamaan maahan tai polttamaan. Tämä on ristiriitaista siinä suhteessa, että ravinnoksi kelpaava linnun ruho joudutaan hävittämään, ja se on epämoraalista ja epäeettistä. On jollakin tavoin käsittämätöntä, ettemme voi hyödyntää tätä lintua.

Jos ajatellaan, että poikkeuslupia annettiin vuoden 20 aikana 3 550 pelkästään valkoposkikihanhien osalta Itä-Suomen alueelta, niin se tarkoittaisi yli 15:tä tonnia ravinnoksi kelpaavia ruhoja. Jos ajatellaan, että me emme saisi hyödyntää tätä lintua, niin on kummallista.

EU-lintudirektiivi ei sinällään kiellä, se antaa kansalliselle lainsäädännölle täyden mahdollisuuden hyödyntää tätä lintua, ja mikä hieman ihmeellistä, kyllä ely-keskus on jo antanut haltuunotto-luvan kahdessa tapauksessa Suomessa. Eli tulkinta on hieman epämääräinen ja ristiriitainen. Meidän tarvitsee pystyä huomioimaan se, että me maksamme miljoonia satovahinkoja vuodessa, ja sitten kun siihen lasketaan vielä päälle tämä ruoan arvo, jos ajatellaan, että yhdestä ruhosta saisi jonkun keittiömestarin mukaan neljästä kuuteen ravintola-annosta, niin me pyörimme siellä lähes 10 miljoonassa koko rahallisen tappion äärellä, mikä on käsittämätöntä.

Tämä lakialoite ei siis havittele näitä kahta lintua metsästettäviksi lajeiksi vaan vain poikkeusluvalla vahinkojen ehkäisemiseksi kohden ampumista. Meillä käytetään näitä lupia. Hyödyntäminen on mahdollista Virossa, Tanskassa ja Ruotsissa. Olemme siis poikkeus tässä Itämeren ranta-alueilla olevista maista. Nämä kannat ovat niin vahvat, että ei ole mitään pelkoa siitä, että nämä lintulajit uhanalaistuisivat. On laskettu, että Suomessa näitten vahinkojen määrää pitäisi arvioida myös sen perusteella, että Rauman sataman laajennustyömaa vaikeutuu, ja minun saamani tiedon mukaan se tarkoittaa kustannuksia 2 miljoonaa, kun poikkeuslupaa ei voida käyttää. Tärkeintä olisikin tässä, että ehkä näitten lajien hyväksyttävyyks olisi parempi, jos ne kuitenkin päätyisivät ikään kuin riistalihaksi. Edelleen totean, että todellakin kysymys on tässä kohtaa vain näistä kahdesta lintulajista.

Arvoisa puhemies! Olin varautunut käyttämään koko 10 minuuttia, mutta se pääviestini on varmasti aivan selkeä. Emme voi hyväksyä tätä moraalitonta menettelyä, mikä tällä hetkellä Suomessa ympäristöviranomaisten johdosta tapahtuu tässä maassa. Viranomainen tälläkin hetkellä voisi mahdollistaa tapetun linnun hyödyntämisen, vaikka sitä perustellaan, että se on luonnonsuojelulain hengen vastaista. Ei se näin ole. — Kiitoksia.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia asian esittelystä. — Edustaja Laiho poissa, edustaja Vestman poissa, edustaja Ovaska poissa. — Ledamot Norrback.

**18.05 Anders Norrback r:** Kiitos, arvoisa puhemies! Edustaja Myllykosken esittelyn jälkeen ei voi muuta kuin yhtyä siihen. Ei ole paljon lisättävää.

Tämä on kuitenkin erittäin tervetullut aloite. Nykylainsäädäntö, tai lähinnä nykykäytäntö, on maalaisjärjellä ajateltuna puutteellinen ja ristiriidassa, kaiken metsästyksen liittyvän moraalien ja etiikan vastaista. Ruoantuottajana ja kotimaisen ruoan puolestapuhujana tuntuu uskomattomalta, että hyvä riista tuhotaan, kun samalla keskustellaan ruoan hävikistä ja päästöistä.

Ärade talman! Jag vill börja med att tacka initiativtagarna och framför allt ledamot Myllykoski för det här utmärkta initiativet. Det handlar ju om två fågelarter som är skyddade på grund av att de skulle vara utrotningshotade. Den avsikten delar jag inte, och inte heller de som bor i de områden där skarven och den vitkindade gåsen förorsakar stora skador.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

Det är ju så att det ibland beviljas tillstånd att avliva — eller i mina ögon mörda — de här fåglarna. Vi kan inte ha det så. Det här måste överföras så att det blir fråga om det som ingår i jaktetiken, det vill säga att när man avlivar ett djur så gör man det med respekt för djuret, och den respekten ska hålla i hela kedjan så att man också använder bytet. Jag understöder förstås varmt det här förslaget. Jag hör också till en av undertecknarna. — Tack.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Edustaja Simula poissa, edustaja Koponen, Ari, poissa, edustaja Kärnä poissa, edustaja Kiviranta poissa, edustaja Eestilä poissa, edustaja Kopra poissa. — Ledamot Strand.

**18.07 Joakim Strand r:** Tack, ärade talman! Haluan myös omalta osaltani kiittää edustaja Myllykoskea. Yleensä kun Myllykoski lähtee muitten kanssa keräämään nimiä, niin niitä tulee yli sata ja siinä on hyviä aloitteita. Ollaan tehty yhteistyötä jo viime kaudella muun muassa maksuhäiriömerkintöjen osalta, ja koska sekin saatiin maaliin, niin ehkä me saisimme joskus jotain järkeä myös tähän asiaan.

Ledamot Norrback pratade redan utmärkt om det här ärendet och jag undertecknar vartenda ord han sade. I synnerhet när det gäller skarven så vet vi som bor på bland annat västkusten att det är ett sådant evighetsproblem att man nästan skäms att fortfarande stå och prata om det. Jag grävde i min e-post här nyligen och hittade 10 år gamla e-post där samma ärende behandlas om och om igen, men vi får tro och hoppas att det här är ett steg i rätt riktning och att ärendet framskrider. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. Ledamot Ollikainen borta. — Edustaja Kaunisto, olkaa hyvä.

**18.08 Ville Kaunisto kok:** Arvoisa herra puhemies! Kiitos edustaja Myllykoskelle tästä lakialoitteesta ja sen kuuluisan maalaisjärjen mukaan tuomisesta tähän keskusteluun.

Kuten lakialoitteessa lukee, niin ely-keskus on myöntänyt sekä viime että ensi syksyksi poikkeuslupia 3 555 valkuposkihanhen ampumiseksi. Kannan valtavaa kasvua pitäisi itse asiassa pystyä kontrolloimaan yhä vahvemmin, mutta jos puhutaan nyt vain tästä lakialoitteesta, niin on täysin käsittämätöntä, että tällainen tapettu lintu pitää polttaa tai haudata sen sijaan, että sitä voitaisiin syödä. Käsitykseni mukaan kyseessä on vielä erittäin hyvänmaakuinen riista, joten ei tämä mene maalaisjärkeen kyllä millään. Ihmettelen vain syvästi sitä, mikä se taho on, joka tätä asiaa tällä hetkellä jarruttaa, koska tästä on keskusteltu jo aikaisemmin, ja koen sen asiana, jota olisi syytä nyt edistää vauhdilla. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Kankaanniemi, olkaa hyvä.

**18.09 Toimi Kankaanniemi ps:** Arvoisa herra puhemies! Minäkin kiitan edustaja Myllykoskea hyvin asiallisesta ja tärkeästä aloitteesta, joskin aika pieneltä tuntuvasta asiasta. Tällainen kansan yleisen oikeustajun vastainen tilanne on syytä pyrkiä saamaan historiaan. On käsittämätöntä, että jo tähän mennessä tähän ei ole löytynyt ratkaisua, joka olisi perusteltavissa. Käytitte, edustaja Myllykoski, sanaa ”moraaliton”, ja kyllähän tässä sellaisesta

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

on kysymys, kun ajatellaan, että hyvää, ihmiselle ruoaksi kelpaavaa lihaa hävitetään tällä tavalla polttamalla tai haudamalla. Ei sen näin pitä olla.

Arvoisa puhemies! Tässä yhteydessä voi tietysti pohtia sitäkin, miksi esimerkiksi näitä valkuposkihanhia ei voida vähentää enemmänkin ja käyttää niitä sitten elintarvikkeena. Siellä on taustalla ymmärtääkseni EU-direktiivit, luontodirektiivi ja lintudirektiivi, ja muistan, kun lähes 30 vuotta sitten, kun käsiteltiin näitä EU-säädöksiä, tämä ja muutama muu meillä pääsi menemään sinne liittymissopimukseen ilman varaumia. Jotkut muut jäsenmaat ovat siinä vaiheessa tehneet varaumia ja saaneet sitten järkeviä mahdollisuuksia kansallisesti liikkua näissä säädöksissä ja hoitaa sitä asiaa toisella tavalla kuin meillä.

Tässä lihan käytössä — ymmärsin, että Virossa, Tanskassa ja Ruotsissa voidaan menettellä näin kuin tässä aloitteessa todetaan — tulee eteen se kysymys, ovatko todella direktiivit esteenä tämän avaamiseksi ja muuttamiseksi vai eivät.

Toivonkin lämpimästi, että valiokunta ottaa tämän laajasti kannatetun aloitteen käsitteilyyn pikaisesti, selvittää nämä asiat ja esteet ja tekee meille kansallisesti viisaan, vastuullisen ja moraalinkin täyttävän mietinnön ja että hyväksytään tämä täällä eduskunnassa.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Ledamot Ollikainen, var vänlig.

**18.12 Mikko Ollikainen r:** Ärade talman, arvoisa puhemies! Kuulun siihen joukkoon, joka on allekirjoittanut tämän lakialoitteen, ja haluan kiittää kollega Myllykoskea, edustaja Myllykoskea, että laitatte tämän asian vireille.

Tähän asiakokonaisuuteen liittyen hyväksyimme tänään yksimielisesti ympäristövaliokunnassa mietinnön laista rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisemisestä ja korvaamisesta. Mietintöön sisältyi kaksi lausumaehdotusta liittyen lintudirektiivin mahdollistamien poikkeusmenettelyjen joustavaan soveltamiseen merimetsokannan aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisemiseksi ja merimetson kaupalliselle kalastukselle aiheuttamien vahinkojen ehkäisemiseen ja tukijärjestelmän valmisteluun. Elikkä olemme jo osaltaan käsitelleet tätä asiaa, mutta tähän sitten jatkuu, ja hyvä näin.

I höst får man med undantagstillstånd skjuta 16 000 vitkindade gäss i Finland. Det är dock förbjudet att inneha eller tillreda kött. Köttet ska, precis som man har sagt här, grävas ner eller brännas, och det här känns ju nog kanske lite konstigt om man uttrycker det milt. Det samma gäller också skarven, och det tänker jag återkomma till.

I exempelvis Sverige, Danmark och Estland är det tillåtet att tillreda kött från vitkindad gås. Nu är det nog hög tid att vi även i Finland tar till åtgärder för att minska på matsvinnet. Det är även en skrivning som finns i regeringsprogrammet, som bland annat ledamot Myllykoski lyfte fram.

Arvoisa puhemies! Vuosien myötä on ilmennyt joitakin tapauksia, joissa merimetsoa on yritetty hyödyntää ruoanlaitossa Suomessa. Yksi näistä tapahtui kotikunnassani Maalahdessa aika tarkkaan kolme vuotta sitten. Silloin meidän lounasravintolamme, yksi niistä, ilmoitti tarjoilevansa Ahvenanmaalla pyydystettyä merimetsoa. Ely-keskus kuitenkin puutui asiaan heti siitä kuultuaan, vuorokauden sisällä, sillä tämä linnun haltuun ottaminen on kiellettyä Manner-Suomessa. Merimetsopataa ei siis syöty. Jotta Ahvenanmaalta tuotua lihaa olisi voinut tarjoilla, olisi tähän tarvittu poikkeuslupa.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

Tämä tapaus osoittaa nykyisen lain puutteellisuutta. Todettakoon myös tässä yhteydessä, että merimetsoja koskevien poikkeuslupien käsittelyajat vuonna 2018 olivat keskimäärin 9,69 kuukautta eli melkein 10 kuukautta.

Merimetsa on paikallinen riesa meillä rannikolla. Ely-keskuksen reagointi merimetsopadan syömiseen ja sen kieltäminen vuorokauden sisään koettelivat kyllä kieltämättä uskottavuutta kansalaisten keskuudessa, varsinkin kun Ahvenanmaalla sitä saa syödä. Näen, että valkoposkihanhen ja merimetsan haltuunotto antaisi myös ammattikalastajille kannustimen ennaltaehkäistä lintujen aiheuttamia vahinkoja.

Tuen lämpimästi tätä lakialoitetta ja toivon nyt, että se otetaan aika nopeasti käsittelyyn valiokunnissa. Nähdäkseni valkoposkihanhi ja merimetsa eivät enää ole uhanalaisia, ja tämä tosiseikka tulisi kyllä nyt hyväksyä.

Skarven ska alltså ses som en resurs. Då ska vi kunna utnyttja den också. Således stödjer jag även stamvårdande jakt på skarv, men detta är nu ett första steg, så jag stödjer lagförslaget varmt. — Tack.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Myllykoski, olkaa hyvä.

**18.16 Jari Myllykoski vas:** Kiitoksia, herra puhemies! Kiitoksia kannustavista sanoista ja erinomaisista puheenvuoroista, jotka hyvin kohdentuivat itse aiheeseen.

Täytyy nyt vielä jatkaa hieman sitä omaa perusteluani:

Jos leikin tässä maallikkojuristia, niin jos linnun tappamiseen on poikkeuslupa eli saa ampua kohden ja tappaa sen, katson kyllä, että silloin tämä rauhoituspäätös on sen linnun osalta purettu ja silloin se ei ole enää rauhoitettu eläin siinä vaiheessa. Kun tämä luonnon-suojelulain tulkinta lähtee siitä, että eläintä ei saa hyödyntää, niin kun rauhoitus puretaan poikkeusluvalla, jotta se voidaan ampua, niin silloin se ei kyllä enää rauhoitetuksi muutu siinä vaiheessa, kun sitä haluttaisiin pataa laittaa.

Muutama sana: Meillä on tavallaan kaksi valkoposkihanhilajia. Toisia ovat ne, jotka pesivät täällä Suomessa, ja se on se Korkeasaaren aikaansaannos, kun niitä vapautettiin ja ne osasivat sitten hakea kumppaneita Keski-Euroopasta ja rupesivat levittäytymään tänne kaupunkialueille ja aika monien uimarantojen riesaksi ja puistojen nurmien tuhoksi. Sama on merimetsoissa. Meillä on pesimäalueille muuttavia merimetsoja, mutta sitten meillä on valtavia kolonioita. Eräänkin kalastajan kertomuksen mukaan — johonka mieheen luotan — hänellä on viidessä vuodessa ahvensaalis pienentynyt 70 prosenttia, eli enää ei kannata edes kalastaa. Tämä on myös kotimaisen kalan edistämishjelman tiellä, että meillä ei voida näitä lintuja ampua karkotusmielessä.

Eli vielä kerran: direktiivi ei estä näitten lintujen ampumista. Hanhi toki kuuluu ykköseen, joka on erittäin suojeltu laji, mutta merimetsa ei kuulu kumpaankaan, ei metsästettäviiin eikä sitten rauhoitettuihin.

Kiitoksia ympäristövaliokunnalle tämänpäiväisistä kirjauksista. Ne ovat erinomaisia ja kantaa ottavia. Se antoi hieman toivoa, että tämä voisi ympäristövaliokunnassa saada jonnäköistä myönteistä ajattelua niin, että se voitaisiin lähettää sitten vaikkapa tuonne valtioneuvostoon.

Mutta ei muuta. Kiitoksia teille. Lakialoitteen kirjoitti hätänumeron verran eli 112. Toivotaan, että se on enne, että nyt tulee tälle asialle apua.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ympäristövaliokuntaan.

### 8. Lakialoite laiksi tuloverolain 57 §:n ja 98 a §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 50/2021 vp Ville Kaunisto kok ym.

#### *Lähetekeskustelu*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetekeskustelua varten varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Avaan keskustelun. Esittelypuheenvuoro, edustaja Kaunisto, olkaa hyvä.

#### *Keskustelu*

18.20 **Ville Kaunisto kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Veikkauksen tuotot ovat osittain koronan johdosta mutta myös Veikkauksen omien vastuullisuustoimien ja muiden yhteiskunnallisten toimijoiden teoilla laskeneet merkittävästi. Puhutaan noin 300 miljoonasta eurosta. Tämä muutos on luonteeltaan todennäköisesti pysyvää. Tämä raha on suoraan pois niin liikunnan, kulttuurin kuin tieteen parissa tärkeää työtä tekevien toimijoiden rahoituksesta. Nyt hallitus on esittänyt uudessa arpajaislaissa ongelmiin ratkaisuja, jotka katsovat tiukasti peruutuspeiliin. Kysynkin: onko esimerkiksi internetin blokkautuminen toimi, joka henkii tulevaisuutta ja innovatiivista ajattelua? Vastaan siihen itse: ei ole. Samalla hallitus on tylästi kääntänyt katseensa pois Veikkauksen tuottojen ja hyvää työtä tekevien toimijoiden kyseenalaisesta kytköksestä. Kysyn jälleen: onko oikein, että peliongelmaisten rahoilla pyritetään hyvää työtä tekeviä yhdistyksiä? Vastaan: ei. Edunsaajien rahoitus pitäisikin siirtää valtion budjettiin ja samalla käydä huolellisesti läpi ne toimijat, joita on perusteltua verovaroin tukea.

Arvoisa puhemies! Sen enempiä vanhaan monopolimalliin tukeutuvat kuin lisenssimallin selvitystä vaativat tahot eivät pysty yksittäisillä isoilla ratkaisuilla varmistamaan tätä tärkeän rahoituksen pysyvyyttä. Siksi uusia toimia tarvitaan, ja esittelenkin nyt teille tähän ongelmaan tarttuvan lakialoitteen.

Aloitteessa ehdotetaan, että tuloverolain III osan 3 luvun 57 §:ssä tarkoitettuja yrityksiä tai muita yhteisöjä koskevaa lahjoitusvähennystä laajennetaan nykyisestä. Sanotun pykälän 1 momentin 2 kohdan nykyisen sanamuodon mukaan yhteisö saa valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävällä tavalla vähentää tulostaan vähintään 850 euron ja enintään 50 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty tiedettä, taidetta tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen sellaiselle Verohallinnon nimeämälle Euroopan talousalueella olevalle yhdistykselle, säätiölle tai jonkin edellä mainitun yhteydessä olevalle rahastolle, jonka varsinaisena tarkoituksena on tieteen tai taiteen tukeminen taikka suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttäminen.

Aloitteessa ehdotetaan lisäksi, että tuloverolain III osan 5 luvun 98 a §:n luonnollisen henkilön lahjoitusvähennystä laajennettaisiin merkittävästi nykyisestä. Pykälän nykyisen

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

sanamuodon mukaan luonnollinen henkilö ja kuolinpesä saavat vähentää puhtaasta ansiotulostaan vähintään 850 euron ja enintään 500 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen Euroopan talousalueella olevalle julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle taikka näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle.

Lakialoitteen mukaisesti näihin pykäliin lisättäisiin, että verovähennykseen olisi oikeutettu toimija, jonka toiminta perustuisi urheilun, liikuntakasvatuksen, tieteen, taiteen, nuorisotyön, terveyden, sosiaalisen hyvinvoinnin, hevoskasvatuksen tai hevosurheilun edistämiseen taikka suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämiseen. Näin siis kannustettaisiin verovähennyksin esimerkiksi yksittäisiä henkilöitä tai yrityksiä vahvemmin ottamaan osaa yhteiskunnalle elintärkeiden toimijoiden rahoitukseen. Lakimuutos ei itsessään tuo tuloja, mutta se mahdollistaisi sen, että etenkin urheilu- ja liikuntaseurat saisivat uudenlaisen mahdollisuuden varainkeruuseen.

Arvoisa puhemies! Loppuun haluan vielä muistuttaa meitä kaikkia: Liikkumattomuus maksaa yhteiskunnalle jopa 7 miljardia euroa vuodessa. Jos me emme panosta siihen, että lapset ja nuoret siirtyvät aikanaan työelämään henkisesti ja fyysisesti terveinä, niin tämä lasku vain kasvaa. Toivoisin, että me tässä salissa näkisimme työmme enemmän nimenomaan mahdollistavana kuin kurittavana, ja toivonkin, että lakialoitteeni käsitellään huolellisesti myös Veikkauksen tuottojen tulevaisuutta käsittelevässä parlamentaarisessa komiteassa.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

**18.25 Sanni Grahn-Laasonen kok:** Arvoisa puhemies! Haluan antaa tukea edustaja Kauniston erittäin hyvälle ja ratkaisuja hakevalle lakialoitteelle. Kaikki tiedämme, että Veikkauksen tilanne ja tulevaisuus aiheuttavat kansalaisjärjestökentässä laajaa huolta. Sen sijaan, että etsitään aina vuosittaisia paikkaavia laastariratkaisuja, kovin nopeasti tarvitaan pysyviä ratkaisuja Veikkaus-rahoituksen tulevaisuuteen, kuten edustaja Kaunisto tässä jo esiin nosti.

On selvää, että tämä lakialoite ei tätä ongelmaa kokonaisuudessaan ratkaise vaan on pieni osa sitä ratkaisua, mutta se voisi olla sitäkin tärkeämpi, ja ainakaan se ei olisi suuremmin keneltäkään pois. Tällä veroinstrumentilla eli lahjoitusvähennyksellä ja sen laajentamisella voitaisiin antaa signaali ja vahvaa tukea urheilu- ja liikuntaseuroille heidän omaan varainhankintaansa, ja tätä kautta saisimme jälleen uusia keinoja käyttöön, jotta voimme kannustaa suomalaisia liikkumaan.

Koko tämä Veikkauksen alainen kenttä — kulttuuri ja taide, liikunta ja urheilu, tieteen maailma ja meidän korkeakoulumme ja nuorisotyö — koko se kenttä odottaa eduskunnalta ratkaisuja pitkäjänteisen rahoituksen turvaamiseksi. Toivon, että eduskunta suhtautuu myönteisesti tähän lakialoitteeseen, jotta saadaan hyvien asioiden kierre liikkeelle.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Risikko, olkaa hyvä.

**18.27 Paula Risikko kok:** Arvoisa puhemies! Kyllähän tämä on tietenkin sellainen asia, joka koskettaa meitä kaikkia, ja tämä ei ole missään nimessä hallitus ja oppositio -vastakainasettelu, vaan nimenomaan meidän on jotenkuten nyt selvittävä tulevaisuudesta. 2023

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

on vaikea tilanne. Hallitus on onneksi kompensoimassa veikkausvoittovarojen vähentymistä tältä vuodelta ja ensi vuodelta, mutta se 2023 on vaikea.

Sivistysvaliokunnan asioihin liittyen nämä veikkausvoittovarat koskettavat hyvin monia. Se on liikunta, urheilu, tiede, nuorisotyö, yleensäkin nämä järjestötoimijat ja kulttuuritoimijat, jotka ovat saaneet veikkausvoittovaroista. Sitten tietysti itse olen myöskin noissa sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestöissä toiminut hyvin monessa, ja myöskin nämä ovat nyt sitten jäämässä vajaaksi siitä rahoituksesta, mitä aikaisemmin ovat mahdollisesti saaneet. Tässä ovat nyt kaikki hyvät neuvot tarpeen, ja kaikki sellainen innovatiivinen ja myöskin uutta hakeva ratkaisukeskeisyys on tässä nyt tuiki tärkeää.

Tässä edustaja Kauniston tekemässä aloitteessa on yksi sellainen, ja mielelläni näkisin, että sitä ainakin arvioitaisiin ja mikä ettei otettaisi myöskin käyttöön. Nyt ei kannata hallituksenkaan olla sitä mieltä, että kun se on opposition edustajan tekemä, niin sitä ei voi ottaa käytäntöön eikä edes katsoa sitä ja arvioida, vaan nyt kannattaa ihan kaikki keinot käyttää. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Kankaanniemi, olkaa hyvä.

**18.28 Toimi Kankaanniemi ps:** Arvoisa herra puhemies! Asia on todella tärkeä, ja on välttämätöntä, että tähän Veikkauksen tilanteeseen ja sen tilanteen seurauksiin etsitään ja löydetään mahdollisimman pian pysyvä, kestävä ratkaisu. Sitä, onko tämä sellainen, en pysty tältä seisomalta arvioimaan, mutta kiitän kuitenkin, että on luovuutta löytynyt ja tällainen aloite tehty.

Palaan jälleen menneisyyteen ja muistelen 30 vuoden takaa, kun uudistettiin tässä salissa, tai hallituksessa ja eduskunnassa, meidän koko verolainsäädäntömme. Silloin oli valtiovarainministerinä kokoomuksen Iiro Viinanen, jonka linja oli se — johon oli helppo yhtyä — että me tarvitsemme laajan veropohjan ja matalat verokannat. Tähän malliin liittyi se, että verovähennyksistä pyrittiin eroon, ja käytännössä miltei kaikista verovähennyksistä luovuttiin silloin. No, sen jälkeen on joitakin tullut. Onhan siellä tietysti ollut tulonhankkimis- ja eläketulovähennys koko ajan, mutta tällaisia pistekohtaisia verovähennyksiä ei sen jälkeen enää ollut. Nyt niitä on jonkin verran palautettu mutta ei kuitenkaan kovin laajasti.

Tämä malli lähtisi nyt siitä, että nämä lahjoitukset olisivat verovähennyskelpoisia, ja johtaisi sitten sellaiseen kehitykseen takaisinpäin, josta silloin mielestäni varsin hyvin kokemuksiin lähdettiin eri suuntaan, kun vähennyksestä luovuttiin. Silloin kävi niin, että kun vähennyksestä luovuttiin ja veropohjaa laajennettiin ja verokantoja alennettiin, niin verotulot lähtivät vahvaan kasvuun. Esimerkiksi yrityksillehän tehtiin erinomaiset verouudistukset. Se vahvisti yritysten taseita, kun ei verotettu niitä kuiville heti, kun tulosta syntyi, ja me olemme saaneet nauttia tästä mallista nämä 30 vuotta.

Tämän nyt vain halusin kertoa tässä, että tätä verovähennystietä kannattaa kuitenkin aina hyvin tarkkaan harkita, että kannattaako sille lähteä. Siitä on tietyille tahoille etua mutta kokonaisuudelle ei välttämättä. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Myllykoski, olkaa hyvä.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

18.31 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa herra puhemies! Nyt kun kuuntelin esittelyä, niin asia minulle aukesi, ja siellä oli yksi taikasana, hevonen, joten oli heti pakko pitää kannustava puheenvuoro. No, huumori sikseen, mutta tämä kuuluu oman näkemykseni mukaan samaan perheeseen kuin virikeseteli eli liikunnan ja kulttuurin edistäminen, missä työnantaja saa veroetuutta, kun hän antaa henkilöstölleen mahdollisuuden liikkua tai harrastaa kulttuuria. Se tuo sitä edustaja Kauniston esittelypuheenvuorossa esiin tuomaa hyvinvointia aikuisiässä, mikä on tarpeellista meidän sielun ja ruumiin toiminnalle ja vireydelle.

Aivan samalla lailla kuin edustaja Kankaanniemi totesi, ei kannata ovea sulkea heti, ja samoin kuin edustaja Risikko totesi, ei varmasti tässä kohtaa meillä näitten veikkausvoittovarojen hupeneminen voi olla opposition tai hallituksen, jommankumman, oma asia. Kyllä se on meille yhteinen asia. Tässä menee vielä vuosi, mutta katsotaan sitten. Meillä on vuosi aikaa.

Olen vähän samaa mieltä kuin edustaja Kaunisto, että lisenssi ei meillä kyllä pelasta sitä mahdollisuutta, että meidän veikkausvoittovarot palaisivat ainakaan samalle tasolle kuin millä ne ovat olleet. Eli on kyllä aivan selvä asia, että Veikkauksen omat eettiset toimet tuovat sen, että tulot vähenevät, ja en minä siitä kyllä pahoillani olekaan, jos se tarkoittaa samalla, että peliongelmaisista on tässä maassa vähemmän. Se on monelle todella iso elämän haaste.

Toivon, että tämä käsitellään, koska kyllä tässä omat hyvät puolensa on. Tietysti vähän oudoksun sitä, jos meillä hyväntekeväisyyden kautta ruvetaan yhteiskunnalle tärkeitä asioita vain hyödyntämään, mutta tähän onkin lahjoitus, joka mahdollistuu tällä tavoin. Toivotaan, että tuolla vaelluskalapuolellakin — tiedossani on, että tämmöistä verovähennysoikeutta lahjoituksen yhteydessä voitaisiin tehdä — voitaisiin verovapaasti tukea jonkun vaelluskalakanavan jälleenkunnostamista patojen purkamisen yhteydessä.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Vielä aloitteen ensimmäinen alikirjoittaja, edustaja Kaunisto, olkaa hyvä.

18.34 **Ville Kaunisto kok:** Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia kollegoille näistä kommentista. Nämä ovat erittäin rakentavia. Ja kuten edustaja Risikko ja edustaja Grahn-Laasonen tässä nostivat, niin olennainen asia on, että tämä kokonaisuus ei todellakaan ole hallitus—oppositio-kysymys vaan tämän ongelman edessä tulevat todennäköisesti kaikki eduskuntapuolueet jossain vaiheessa painimaan. Huoli näiden tärkeää työtä tekevien toimijoiden tulevaisuudesta on erittäin suuri varmasti meillä kaikilla.

Edustaja Kankaanniemi nosti mielestäni erittäin hyvän pohdinnan verovähennyksiin liittyen, ja olen siinä mielessä kyllä samaa mieltä, että jos me pystymme voimakkaasti veroasteita laskemaan, niin silloinhan me tullaan todella tilanteeseen, jossa verovähennysten rooli ja merkitys laskevat.

On myös todettava, että tässä lakialoitteessa nimenomaan vain laajennettiin tätä näiden toimijoiden kohdetta vastaamaan nykyistä Veikkauksen tuottojen kohdistumista. En henkilökohtaisesti tykkää puhua Veikkauksen voittorahoista, koska olen edelleen sitä mieltä, että ne ovat kyllä osittain hyvin kyseenalaisella tavalla tehtyjä.

Kaiken kaikkiaan ajatus on todellakin se, että kun me näemme jo nyt maailmalta ja Suomestakin valtavan määrän esimerkkejä, missä yksittäiset ihmiset, yksittäiset yritykset ottavat merkittäviä askelia ja kantavat sitä yhteiskuntavastuuta, mitä me päättäjät tykkäämme aina korostaa, niin tällä lakialoitteella on nimenomaan vain tarkoitus antaa lisäpontta ja

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

kannustusta siihen, että me kaikki kannamme tätä Suomen hyvinvointia hieman eteenpäin ja ennen kaikkea teemme sen lasten ja nuorten hyväksi. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

### 9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuluttajansuojalain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 180/2021 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

#### *Ensimmäinen käsittely*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Avaan yleiskeskustelun. Esittelypuheenvuoro, edustaja Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

#### *Keskustelu*

**18.37 Sanni Grahn-Laasonen kok** (esittelypuheenvuoro): Kiitän, arvoisa puhemies! Tiiviissä puheenvuorossani esittelen talousvaliokunnan mietinnön 34/2021, joka koskee kuluttajansuojaa.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kuluttajansuojalakia siten, että muutoksella implementoitaisiin digisopimusdirektiivi ja tavarankauppadirektiivi. Tavarankauppadirektiivin implementointi edellyttää muutoksia kuluttajansuojalain säännöksiin muun muassa tavarantoimintojen ominaisuuksista ja virheestä sekä virheen seuraamuksista. Digisopimusdirektiivin implementointi puolestaan edellyttää kuluttajansuojalain sääntelyn merkittävää laajentamista. Muutoksilla on arvioitu olevan eniten vaikutusta erityisesti teknisesti monimutkaisten hyödykkeiden kauppaan.

Talousvaliokunta katsoo, että ehdotetussa sääntelyssä on huomioitu tasapainoisesti kuluttajakaupan osapuolten oikeudet ja velvollisuudet. Talousvaliokunta puoltaa ehdotettua sääntelyä tietyin huomautuksin, jotka koskevat käytettyä tavaraa, virheen oikaisua, virhevastuuta kertatoimituksissa sekä voimaantuloa, ja vähäisin teknisillä muutoksilla yksityiskohtaisissa perusteluissa kuvatulla tavalla.

Valiokunnan päätösehdotus on, että eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 180/2021 sisältyvän lakiehdotuksen, ja talousvaliokunta oli mietinnössään yksimielinen. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 180/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

### 10. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain ja ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 155/2021 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 11/2021 vp

#### *Ensimmäinen käsittely*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 11/2021 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Avaan yleiskeskustelun ja totean tässä, että edustaja Pylväs on poissa. — Edustaja Risikko, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

#### *Keskustelu*

**18.39 Paula Risikko kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ammattipätevyyden tunnustamisesta annettua lakia ja ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annettua lakia. Ammattipätevyyden tunnustamisesta annettuun lakiin lisättäisiin Opetushallituksen tehtäväksi toimivaltaisen viranomaisen tehtävät myös sellaisissa ammattipätevyyden tunnustamista koskevan direktiivin soveltamistilanteissa, joissa ammatit eivät ole Suomessa säänneltyjä. Ammattipätevyyden tunnustamisesta annettuun lakiin ja ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annettuun lakiin lisättäisiin myös uudet säännökset tunnustamishakemusten käsittelymaksujen perimisestä.

Laki ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain muuttamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan syksyllä 2021. Lain käsittelymaksuja koskevat säännökset tulisivat kuitenkin voimaan vasta 1.1.2022. Laki ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain muuttamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2022.

Lakiesityksen tarkoituksena on turvata Suomessa sääntelemättömien ammattien edustajien mahdollisuus harjoittaa ammattia toisessa EU-maassa sekä sujuvoittaa Opetushallituksen käsittely- ja päätösmaksujen perimistä. Valiokunta pitää hallituksen esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena.

Esitys liittyy erityisesti ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 36 vuodelta 2005 artiklan 49 b nojalla hiihdonopettajille vahvistettavasta yhteisestä koulutustestistä annetussa komission delegoidussa asetuksessa 2019/907, jäljempänä komission asetus, asetettuun velvoitteeseen myöntää hiihdonopettajan pätevyystodistus mainitun asetuksen 7 artiklan mukaisten saavutettujen oikeuksien perusteella. Säännöksellä varmistetaan se, että Suomessa koulutetut hiihdonopettajat voivat osoittaa hiihdonopettajan pätevyytensä muissa EU- ja Eta-maissa siitä huolimatta, ettei ammatti ole Suomessa säännelty.

Ammattipätevyyden tunnustamisesta annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, joka ei koske ainoastaan hiihdonopettajia vaan joka kattaa kaikki muutkin Suomessa sääntelemättömät ammatit. Lakiesityksen mukaan Opetushallitus on toimivaltainen viranomaisen ammattipätevyysdirektiivin mukaisissa menettelyissä kaikkien Suomessa säänte-

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

mättömien ammattien osalta, jollei muualla toisin säädetä. Tehtävä täydentää Opetushallituksen nykyistä ammattipätevyysdirektiiviin liittyvää tehtäväkokonaisuutta, joten sivistysvaliokunta pitää ehdotettua ratkaisua perusteltuna.

Valiokunta pitää ammattipätevyyden tunnustamishakemusten sekä tutkintojen ja opintojen rinnastamishakemusten kaksivaiheista maksumenettelyä tarkoituksenmukaisena. Ehdotetut säännökset hakemuksen käsittelystä ja päätöksestä perittävien maksujen maksuajankohdasta ovat kannatettavia.

Valiokunta ehdottaa ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain muuttamista koskevan lain voimaantulosäännöksen muuttamista asiantuntijakuulemisessa esitetyn mukaisesti siten, että maksuja koskeva uusi 13 a § tulisi voimaan vasta 1.3.2022.

Asiantuntijalausunnossa on tuotu esille myös se toive, että Vuokatin urheiluopisto poistettaisiin hiihdonopettajan pätevyyden myöntävänä tahona, koska koulutukset on järjestetty yhteistyössä Suomen Hiihdonopettajat ry:n kanssa ja viimeksi mainittu taho myöntää todistukset. Tältä osin valiokunta toteaa, että Vuokatin urheiluopiston asema on kirjattu komission asetuksen liitteeseen ja mahdollinen asetusmuutos edellyttää ministeriön ja Euroopan komission välisiä neuvotteluita.

Tosiaan tähän tehtiin ainoastaan sellainen muutos, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen sisältyvän kakkoslakiehdotuksen mutta eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen sisältyvän 1. lakiehdotuksen, ja siellähän oli näitä voimaantuloja ainoastaan. Eli tämä meni erittäin yhteisymmärryksessä ja yksimielisesti eteenpäin, ja tämä on erittäin hyvä.

Itse näen, että tällainen ammattipätevyyden tunnustaminen, mikä tässäkin nyt oli esimerkkinä, on tuiki tärkeä ihmisten liikkuvuuden mahdollistamiseksi Eta- ja EU-alueilla. Sen lisäksi tässä vielä vahvistettiin Opetushallituksen mahdollisuuksia tähän tunnustamiseen aivan toisella tavalla, ja sekin on hyvä asia. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 155/2021 vp sisältyvien 1.— 2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

### 11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 165/2021 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 12/2021 vp

*Ensimmäinen käsittely*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 12/2021 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Avaan yleiskeskustelun. Esittelypuheen vuoro, edustaja Risikko, olkaa hyvä.

*Keskustelu*

18.44 **Paula Risikko kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi oppilas- ja opiskelijahuoltolakia. Esitys liittyy pääministeri Sanna Ma-

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

rinin hallitusohjelman kirjaukseen oppilas- ja opiskelijahuollon palveluiden vahvistamisesta kaikilla koulutusasteilla. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi oppilas- ja opiskelijahuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestämisessä noudatettavasta henkilöstömitoituksesta. Lisäksi kuraattorin kelpoisuusehtoa koskevaa säännöstöä täsmennettäisiin.

Sitten valiokunnan perusteluita:

Oppilas- ja opiskeluhuoltolain mukaan opiskeluhuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä, koko oppilaitosyhteisöä tukevana, yhteisöllisenä opiskeluhuollona. Lisäksi opiskelijoilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhuoltoon laissa tarkemmin säädetyn mukaisesti.

Esityksen tavoitteena on vahvistaa ennaltaehkäisevää, yhteisöllistä opiskeluhuoltoa, varhaista puuttumista sekä yksilökohtaista opiskeluhuollon tukea jokaisen oppilaan ja opiskelijan henkilökohtaisten tarpeiden mukaisesti. Kaikkien oppilaiden ja opiskelijoiden saatavilla olevalla ja laadultaan mahdollisimman yhtenevällä opiskeluhuollolla pyritään ehkäisemään ongelmien syntymistä ja edistämään lapsen ja nuoren oppimista, psyykkistä ja fyysistä terveyttä sekä sosiaalista hyvinvointia.

Ehdotetuilla säännöksillä pyritään vahvistamaan sekä lasten ja nuorten että koulu- ja oppilaitosyhteisöjen hyvinvointia. Valiokunta pitää opiskeluhuoltoon panostamista tärkeänä myös siitä näkökulmasta, että kuraattori- ja psykologipalveluiden resursseja vahvistamalla opetushenkilöstö voi keskittyä paremmin oman ydintehtävänsä hoitamiseen. Valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisenä ja kannatettavana ja ehdottaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Muutama sana sitten yksittäisistä kohdista, ensiksi henkilöstömitoituksesta:

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa ehdotetaan säädettäväksi opiskeluhuollon, kuraattorin ja psykologin tehtävissä olevan henkilöstön sekä oppilaiden ja opiskelijoiden välisestä sitovasta mitoituksesta. Ehdotuksen mukaan oppilas- ja opiskeluhuoltolain soveltamisalan piiriin kuuluvassa perusopetuslain mukaisessa opetuksessa ja toisen asteen koulutuksessa tulee olla vähintään yksi kuraattori 670:tä opiskelijaa kohti ja yksi psykologi 780:tä opiskelijaa kohti. Sitovalla henkilöstömitoituksella halutaan turvata oppilaiden ja opiskelijoiden tarvitsemien opiskeluhuoltopalveluiden nykyistä yhdenvertaisempi saatavuus ja laatu eri puolilla Suomea eri koulutusasteilla.

Valiokunta katsoo, että mitoituksen vaikutuksia tulee seurata ja sen tarkastelun perusteella mitoitukseen liittyvää sääntelyä tulee tarvittaessa muuttaa. Valiokunta korostaa, että mitoituksella säädetään opiskelijoiden enimmäismääristä. Yhden kuraattorin ja psykologin vastuulla voi olla vähemmän opiskelijoita kuin mitä pykälässä säädetään, sillä oppilaiden ja opiskelijoiden tuentarve vaihtelee. Jos mitoitussuhde on lain voimaan tullessa jossain kunnassa laissa säädettyä parempi, on tällaisen tilanteen jatkuminen yksinomaan toivottavaa. Laissa säädettävillä henkilöstömitoituksilla ei näin ollen ole tarkoitus huonontaa nykyisiä mitoituksia.

Kuraattoripalveluita koskevan henkilöstömitoituksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2022 alusta lukien. Valiokunta toteaa, että sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön toimeenpanosta annetun lain 18 §:n 1 momentin mukaan kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevien opiskeluhuollon psykologien ja kuraattorien siirtyminen hyvinvointialueelle ja hyvinvointiyhtymään katsotaan liikkeenluovutukseksi. Valiokunta pitää sekä oppilashuollon henkilöstön riittävän määrän että henkilöstön pysyvyyden turvaamista merkittävänä hyvinvointia edistävänä tekijänä.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

Psykologimitoituksen aiheuttamat kustannukset esi- ja perusopetuksessa sekä toisella asteella mukaan lukien vapaan sivistystyön oppivelvollisuuskoulutus ovat hallituksen esityksen mukaan yhteensä 20,9 miljoonaa euroa ja kuraattorimitoituksen vastaavat kustannukset yhteensä 8,3 miljoonaa euroa. Rahoitus sisältyy vuosien 2021—2023 julkisen talouden suunnitelmaan.

Me käsitelimme valiokunnassa myös henkilöstön saatavuutta, jota on täällä seikkaperäisesti pohdittu, eli kannoimme tietysti huolta siitä, että varmasti sitten näitä psykologeja ja kuraattoreja on saatavilla, ja kirjoitimme tänne myöskin näistä aloituspaikoista ja pohdimme sitä, että riittääkö. Hallituksen esityksessä on arvioitu, että riittää, mutta pidimme kuitenkin siitä tärkeänä täällä mietinnössä todeta.

Me käsittelemme tässä mietinnössä myös kuraattorien kelpoisuusvaatimuksia ja myöskin opiskeluhuollon valvontaa, josta muutama sana:

Opiskeluhuollon valvonnasta säädetään oppilas- ja opiskelijahuoltolain 26 §:ssä, jonka 2 momentin mukaan psykologi- ja kuraattoripalvelujen sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelujen valvonnasta säädetään sosiaalihuoltolain 3 §:ssä ja kansanterveyslain 2 §:ssä. Nämä valvontaa koskevat säännökset ovat osittain vanhentuneita. Valvontasäännöksen viittaus sosiaalihuoltolain säädökseen kohdistuu aiemmin voimassa olleeseen ja sittemmin kumottuun lainsäädäntöön.

Sivistysvaliokunnan saaman tiedon mukaan sosiaali- ja terveysministeriössä on valmis teillä hallituksen esitys oppilas- ja opiskeluhuollon muuttamisesta, jossa lakiin on tarkoitus tehdä sote-uudistuksen kannalta välttämättömät tarkistukset. Samassa yhteydessä vanhentuneet valvontasäännökset on myös tarkoitus korjata. Hallituksen esitys annettaneen eduskunnalle alkuvuodesta 2020.

Sitten vielä ammattipätevyyden tunnustamisesta — koska tämä liittyy nimenomaan näihin kuraattoreihin, on tärkeää se todeta: Opetus- ja kulttuuriministeriö on tuonut valiokuntakäsittelyn aikana esille, että toisin kuin hallituksen esityksen säädöskohtaisissa perusteluissa todetaan, tulee kuraattorin tehtävää pitää jatkossa ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain 1384/2015 — jäljempänä siis ammattipätevyyslaki — mukaisena säänneltynä ammattina kelpoisuutta koskevaan 7 §:ään ehdotettavasta täsmennyksestä johtuen. Siitä syystä halusimme tähän mietintöön sen nostaa, eli se on siis siellä korjattu, mutta se näissä perusteluissa vielä kummitelee hieman väärin.

Elikkä tältä pohjalta lähdettiin, ja hyvin yksimielinen oli meidän keskustelumme. Käytän tuossa vielä sitten oman puheenvuoron, mutta tässä yhteydessä valiokunnan päätösehdotus on, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Kaunisto, olkaa hyvä.

**18.51 Ville Kaunisto kok:** Arvoisa herra puhemies! Hallituksen esityksen tavoitteena on vahvistaa ennaltaehkäisevää yhteisöllistä opiskeluhuoltoa, varhaista puuttumista sekä yksilökohtaista opiskeluhuollon tukea jokaisen oppilaan ja opiskelijan henkilökohtaisten tarpeiden mukaisesti. Tästä asiasta me emme varmasti saa riitaa aikaiseksi. Erittäin, erittäin tärkeä asia, mihin meidän pitää puuttua, ja varsinkin näin koronan jälkeen näen, että riskit oppilaiden ja nuorten huonovointisuudelle ovat kasvaneet.

Mutta sitten tullaan tähän mitoitukseen: Henkilömitoitushan, niin kuin olemme varmasti huomanneet eri asioista, ei yksistään vielä ole ratkaisu. Uskon ja toivon, että näin tar-

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

keään asiaan rahoitus löytyy ja rahoitus varmistetaan ja se on pitkäjänteistä ja me voimme tukeutua siihen eikä päädytä edestakaisin menemiseen näin tärkeässä asiassa.

Mutta sitten se toinen kysymys, jos rahoitus pistetään riittämään, on, miten meillä riittää kuraattoreita ja psykologeja, onko saatavuus riittävää. Tämä on mielestäni ehkä se suurin haaste tämän kokonaisuuden kohdalla, ja tähän pitää ehdottomasti hallituksenkin kiinnittää huomiota.

Arvoisa puhemies! Tähän loppuun haluan vielä nostaa näkymätöntä hattua siitä arvokkaasta työstä, mitä koulupsykologit ja -kuraattorit tekevät. He ovat todella arvokkaan tehtävän edessä, ja heille kaikki kannustus, minkä voin tästä puheellani antaa — arvokasta työtä. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Kankaanniemi, olkaa hyvä.

**18.53 Toimi Kankaanniemi ps:** Arvoisa puhemies! Asia on todella tärkeä. Kuulemme jatkuvasti ikäviä uutisia siitä, miten kouluissa, oppilaitoksissa on lapsilla ja nuorilla pahoinvointia. Sitä pitää ennaltaehkäistä, ja nämä toimenpiteet ja panostukset täytyy kohdentaa sinne, koska siellä on myös se meidän koko kansakuntamme tulevaisuus nyt ja tulevana aikoina.

Arvoisa puhemies! Mietin tässä sitä, että kun runsaan vuoden kuluttua siirrytään sote-aikaan ja hyvinvointialueisiin ja nämä koulupsykologit ja -kuraattorit siirtyvät kunnilta hyvinvointialueiden palvelukseen, niin tässä yhteydessä on mahdollisuus, kun viisaasti toimitaan, kuntarajoista riippumatta sijoitella tämä henkilöstö kouluille niin, että he palvelevat juuri tarkoituksenmukaista määrää oppilaita. Esimerkiksi pienissä kunnissa ei riitä, pienillä kouluilla ei riitä työskäpää päätoimiselle henkilölle, ja silloin on jouduttu tekemään sopimuksia kuntien välillä, ja samaten sijaisuuksista ja muista tällaisista ongelmatilanteista on pitänyt aina etsiä kuntakohtainen ratkaisu, mutta kun he siirtyvät hyvinvointialueelle ison työnantajan palvelukseen, niin silloin juuri tällaiset synergiaedut voisivat olla ja toivottavasti tulevat olemaan mahdollisimman suuret tässä tällaisessa toiminnassa. Näin saadaa myös henkilöstön määrä riittämään paremmin kuin ehkä nyt on ollut, ja sitten se sellainen vertaistuki ja asiantuntemus voivat tulla hyötykäyttöön tehokkaammin. Tätä korostan.

Tietysti uudistuksessakin on se lähtökohta, että tämä henkilöstö säilyisi siellä lähellä oppilaita, opiskelijoita eikä sitä keskitetä johonkin maakuntakeskukseen. Tämä on tärkeä huomio, ja kun sote-uudistusta tehtiin, niin otin sen esille ja sain siihen tyydyttävät vastaukset, että näin on tarkoitus.

Sitten tämä mitoitus kaiken kaikkiaan ja rahoitus ovat todella erittäin tärkeitä asioita, ja toivon, että hallitus, nykyinen ja tuleva, ja eduskunta huolehtivat niistä.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Risikko, olkaa hyvä.

**18.56 Paula Risikko kok:** Arvoisa puhemies! Tässä käsitteillä olevassa laissa, hallituksen esityksessä ja tässä mietinnössä meidän ollaan hyvin yksimielisiä tuolla sivistysvaliokunnassa, että tämä mitoitus nimenomaan opiskelija- ja oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluihin on tosiaankin kannatettava. Siis nythän on tällä hetkellä tilanne se, että mielenterveysongelmat ovat lisääntyneet, päihdeongelmat ovat lisääntyneet. Lukiossa ja

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

toisella asteella tuntuu, että lukion tyttöjen ahdistuneisuus ja myöskin tietysti poikien ahdistuneisuus on lisääntynyt. Korona on pahentanut sitä, etätö ei välttämättä kaikille sovi ja niin edelleen. Eli kyllä me näitä palveluja todella tarvitsemme.

Kun tätä sitten käsiteltiin, niin me kyllä hyvin vahvasti nostimme tänne mietintöön nekin asiat, mitä itse haluan tässä nyt vielä omanakin puheenvuoronani nostaa.

Eli kannan tietysti huolta siitä, miten me näitä psykologeja ja kuraattoreja sitten saadaan riittävästi. On tietysti tärkeää, että jos tällainen mitoitus kerta on, niin sitten pitäisi olla varma siitä, että niitä saadaan. Tässä on tietysti sellainen ongelma, että meidän pitää saada niitä koulutuspaikkoja näille ammattihenkilöille ja niitä pitää olla riittävästi, mutta sitten vielä, että ne sijoittuvat eri puolille Suomea riittävästi. Ja heidän asemansa kaiken kaikkiaan siellä organisaatiossa: edustaja Toimi Kankaanniemi tässä viittasi tähän sote-uudistukseen, että nyt kun he siirtyvät sinne hyvinvointialueen palvelukseen, niin on suuri vaara, että kun on valtava hoitovelka koronankin jälkeen näistä mielenterveysongelmista kaikenikäisillä, niin sitten tehdään niin, että tätä henkilöstöä ei niin sanotusti korvamerkitä sinne kouluille. Me sivistysvaliokunnassa ollaan sote-uudistuksen lausunnossa kyllä tähän kiinnitetty huomiota, ja sehän on ihan merkittykin sinne lainsäädäntöön, että siitä huolimatta, että nämä psykologit ja kuraattorit siirtyvät hyvinvointialueiden työntekijöiksi, he sitten toimivat nimenomaan kouluilla, mutta kun se itsehallintoalue on kuitenkin sitten mahdollisuus tehdä niitä muutoksia väliaikaisesti ja niin edelleen, niin tässäkin nyt sitten huomioin tämän asian ja sanon, että kyllä kouluilla nämä henkilöt tarvitaan nimenomaan lähellä niitä oppilaita ja opiskelijoita.

Sitten Psykologiliitto toi meille valiokuntakuulemisessa myöskin sellaisen huolestuttavan tiedon, että välttämättä opiskelija- ja opiskeluhoillon psykologeiksi ei ole kauheasti hinkua, ja se varmasti johtuu hyvin monesta asiasta. Mitä me voimme tehdä? Me voimme tehdä sen, että me osoitamme sen arvostuksen, me vanhemmat, jotka tiedämme, että meidän nuoremme siellä opiskelevat ja heillä voi olla tilanne, että he tarvitsevat psykologia ja kuraattoria. Ainakin omasta puolestani haluan sanoa, että olette tuiki tärkeitä, ja haluan kannustaa siihen, että hakeuduttaisiin tähän työhön. — Kiitos. Jatkan vielä toisessa.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Risikko.

**18.59 Paula Risikko kok:** Arvoisa puhemies! Toinen puheenvuoro vain siitä syystä, että haluan todeta, että se toinen probleema, mistä me keskustelimme valiokunnassa ja mikä on myöskin täällä mietinnössä — ja haluan tuoda sen omanakin kantanani esiin — on tämä rahoituksen riittävyys.

Eli nyt nämä psykologit siirtyvät sinne hyvinvointialueelle, ja jo nyt me tiedämme, että siellä hyvinvointialueella on aikamoinen rahoituspula. Mehän emme ihan tarkkaan tiedä, kuinka paljon rahaa puuttuu miltäkin alueelta. Se riippuu niin paljon tietysti siitä laskenta-kaavasta, mikä on jo tehty, mutta sen, mitä se tarkoittaa sitten vuonna 2023, kuinka paljon mikäkin hyvinvointialue sitä rahaa saa, me tiedämme varsinaisesti vasta silloin. Siinäkin mielessä, ettei käy niin, että juuri näistä psykologeista ja kuraattoreista sitten joudutaan karsimaan, on hyvä, että tämä mitoitus tässä nyt on, mutta se ei paljon auta, jos heitä sitten samanaikaisesti joudutaan siirtämään pois sieltä kouluilta.

Näiden ammattiryhmien, psykologien ja kuraattorien, panos siellä on valtavan tärkeä, niin että nuori ja oppilas ja opiskelija jaksavat opiskella, että he saavuttavat päämääränsä, että he pärjäävät elämässä ja työelämässä ja yhteiskunnassa. Monen nuoren apuna on ollut

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

koulupsykologi tai -kuraattori, ja siitä syystä sellainen arvon osoitus täältä eduskunnastakin käsin, että me arvostamme tosi paljon psykologien ja kuraattorien työtä. Siitä syystä toivomme, että tähän tehtävään hakeutuisi hyviä henkilöitä ja että me pystyttäisiin varmistamaan se rahoitus, kun heillehän ei ole korvamerkittyjä rahoja vaan hyvinvointialue sitten päättää näistä rahoista. Siitä syystä toivon, että huolimatta siitä, että nämä siirretään hyvinvointialueelle, pystyttäisiin varmistamaan, että palvelujen saatavuus on hyvä ja että saatavuus on tasalaatuista sekä myös laatu sinänsä. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 165/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

### **12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden Alankomaiden kanssa Aruban osalta tuloverotuksesta tehtyjen sopimusten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain muuttamisesta**

Hallituksen esitys HE 184/2021 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2021 vp

*Ensimmäinen käsittely*

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 184/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

### **13. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden Alankomaiden kanssa Alankomaiden Antillien osalta tuloverotuksesta tehtyjen sopimusten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain muuttamisesta**

Hallituksen esitys HE 185/2021 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2021 vp

*Ensimmäinen käsittely*

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 185/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

### **14. Lakialoite avohakkuiden lopettamiseksi valtion mailla**

Kansalaisaloite KAA 9/2019 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 13/2021 vp

*Toinen käsittely*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 14. asia. Eduskunta on ensimmäisessä käsittelyssä yhtynyt maa- ja metsätalousvaliokunnan ehdotukseen kansalaisaloitteeseen sisältyvien lakiehdotusten hylkäämisestä. Nyt päätetään eduskunnan lausumista.

Keskustelu ja asian käsittely keskeytettiin 19.11.2021 pidetyssä täysistunnossa.

## Pöytäkirja PTK 140/2021 vp

Keskustelu jatkuu. Edustaja Myllykoski poissa, edustaja Guzenina poissa, edustaja Aitakumpu poissa. — Edustaja Kankaanniemi, olkaa hyvä.

### *Keskustelu*

**19.03 Toimi Kankaanniemi ps:** Arvoisa herra puhemies! Kysymyksessä on siis kansalaisaloitteen pohjalta lakialoite avohakkuiden lopettamisesta valtion mailla. On ilo lausua maa- ja metsätalousvaliokunnalle lämmin kiitos siitä, että se on tehnyt varsin hyvän, tasapainoisen ja yksimielisen mietinnön tästä aika koskettavasta, hankalastakin asiasta.

On tärkeää, että valtio hoitaa metsänsä erittäin hyvin, ja uskon, että näin tapahtuu nyt ja tulevaisuudessakin. Siksi menettely, jossa ei lähdetä näille jyrkkien kieltojen tielle, on ihan paikallaan. Metsiä, valtion metsiä niin kuin muutoinkin, on hoidettava hyvin, ja suojele kuuluu osaltaan siihen hyvään hoitoon mutta myös hakkuut järkevällä tavalla kunkin alueen ominaisuudet huomioon ottaen. Metsien ja luonnon monimuotoisuuden suojele on tärkeä asia, jossa valtion tulee olla edelläkävijä.

Näillä sanoilla haluan kiittää tästä mietinnöstä, ja asia on varmaan näin sitten loppuun käsitelty.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta pysyi ensimmäisessä käsittelyssä tekemässään päätöksessä kansalaisaloitteen KAA 9/2019 vp sisältyvien 1.—2. lakiehdotuksen hylkäämisestä. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Eduskunta hyväksyi mietintöön sisältyvät lausumaehdotukset. Asian käsittely päättyi.

## **15. Seuraava täysistunto**

Eduskunnan seuraava täysistunto on perjantaina 26.11.2021 klo 13.00. Täysistunto lopetettiin klo 19.08.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Timo Tuovinen